

ЖИТЛОВІ ПРАВА ВПО У РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ: проблеми та практики їх вирішення

Житлові права ВПО у Рівненській області: проблеми та практики їх вирішення: Звіт дослідження / В. Єгоров, Б. Герус, О.Шеруда / за ред. М.Цип'ящук, – Рівне: Українська Гельсінська спілка з прав людини, 2024. – 82 с.

Період проведення: 15.02 – 07.05.2024 року

© Українська Гельсінська спілка з прав людини, 2024

Зміст

ВСТУП.....	4
КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	6
РАМКА ДОСЛІДЖЕННЯ	15
МЕТОДОЛОГІЯ ТА СТРУКТУРА ДОСЛІДЖЕННЯ	16
ОПИС ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ.....	18
ОПИС АНАЛІЗУ З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ ТА ВІДПОВІДЕЙ НА ЗАПИТИ.....	21
АНАЛІЗ ПРОГРАМ (МІЖНАРОДНИХ, ОБЛАСНИХ, ЛОКАЛЬНИХ)	28
МІСТО РІВНЕ	36
МІСТО ДУБНО	38
АНАЛІЗ ОПИТУВАНЬ ТА ІНТЕРВ'Ю	42
АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	52
ДОДАТКИ	55

Вступ

Право на житло є одним із фундаментальних прав людини. Житло й належні умови проживання забезпечують безпеку, приватність та гідний рівень існування людини.

Держава й її органи влади зобов'язані забезпечити право на житло. Ці зобов'язання передбачені міжнародними актами (ст. 11 Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права, п. 1 ст. 31 Європейської соціальної хартії) та національними (ст. 47 Конституції України, ст. 1 Житлового кодексу України).

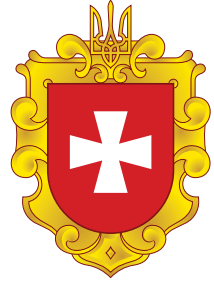
В умовах сучасної збройної агресії Російської Федерації проти України з 2014, величезна кількість українців втратила можливість користуватися своїм житлом – через окупацію території, де знаходиться це житло, або ж його пошкодження чи повне руйнування; або ж у зв'язку із тим, що люди змушені покинути своє місце проживання через інтенсивні бойові дії та загрозу власному життю.

Ця ситуація загострилася із початком повномасштабного вторгнення з лютого 2022 року.

У листопаді 2023 року, [за даними](#) Мінреінтеграції, кількість внутрішньо переміщених людей в Україні сягла 4,9 млн людей. 3,6 млн людей вимушено переселені після повномасштабного вторгнення. Тобто, кількість ВПО в Україні зросла на $\frac{3}{4}$ після 24.02.2022. У квітні 2024 року на території Рівненської області офіційно зареєстровані 46 783 вимушено переміщені особи.

У 2023-2024 роках Уряд України прийняв низку змін до законодавства про соціальний захист внутрішньо переміщених людей, в тому числі й у частині матеріальних виплат, забезпечення житлом та витрат на проживання.

Такі зміни, в сукупності із нестабільністю театру війни й географії зони бойових дій, спричинили те, що питання житла й проживання ВПО постало найбільш гостро.

У цьому дослідженні команда громадської приймальні УГСПЛ в м. Рівне проаналізувала ситуацію із дотриманням житлових прав внутрішньо переміщених людей на Рівненщині, та у Рівненській й Дубенських міських громадах зокрема.

Дослідження проводилося із застосуванням інструменту “Місцевий індекс порав людини”, зокрема – критерію 12 Розділу “Гідний рівень життя”. Коло досліджуваних питань адаптоване відповідно до того, що зазначали самі внутрішньо переміщені люди під час звернення до приймальні, Рад ВПО Рівненщини, а також – під час онлайн-опитування та інтерв’ю.

Попри те, що вивчалися різні аспекти забезпечення житлових прав ВПО з позицій законодавства, судової практики, локальних програм тощо – це дослідження не є повноцінним дослідженням проблематики, а розкриває лише окремі її аспекти. Також, в межах цієї роботи ми не аналізували питання, пов’язані із компенсацією за зруйноване чи пошкоджене житло, або ж неможливість доступу до нього через бойові дії (окупацію). Результати сконцентровані на забезпеченні житлових прав вимушено переміщених людей саме у громадах переміщення і зокрема, у вибраних громадах Рівненської області.

Дослідження проведене в межах проекту “Правосуддя для людей, які постраждали від російської агресії” за підтримки “People in Need” й у співпраці з Радою внутрішньо переміщених осіб при Рівненській обласній державній адміністрації – Рівненській обласній військовій адміністрації.

Ключові результати та рекомендації

Чинне законодавство визначає декілька альтернативних способів забезпечення внутрішньо переміщених людей житлом:

- надання тимчасового житла
- надання соціального житла
- державні програми пільгового кредитування будівництва чи придбання житла (наприклад – програма “єОселя”)

Додатковими механізмами є:

- компенсація за розміщення внутрішньо переміщених людей у власних житлових приміщеннях в частині витрат на житлово-комунальні послуги (зокрема, програма “Прихисток”, за якою компенсується 14,77 гривень на людину за кожен день розміщення)
- виплата ВПО допомоги на проживання (Постанова КМУ №332 від 20.03.2022).

В той же час, у громадах часто бракує житлового фонду, який можна відвести для означених цілей, або ж не ведеться належний облік таких приміщень, або ж умови проживання у приміщеннях неналежні.

Значна кількість нормативних актів, які регулюють забезпечення житлових прав ВПО, прийнята після повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Водночас, з березня 2022 року і дотепер більшість цих актів зазнають численних змін. До прикладу, до згаданої Постанови КМУ №332 від 20.03.2022 зміни вносилися близько 20-ти разів і двічі – у 2024 році. Саме ці зміни спричинили найбільше занепокоєння серед вимушено переміщених українців.

На момент фіналізації результатів дослідження, за офіційними даними (відповідь Рівненської ОВА на запит) в Рівненській області зареєстровані 46 783 переміщені особи, з них в Рівненській міській територіальній громаді – 18269 осіб, в Дубенській міській ТГ – 1449 осіб.

Безперечно, місцева влада Рівненщини вживає заходів для забезпечення житлових прав вимушено переміщених людей, застосовує альтернативні механізми й практики. Проте, зважаючи на масштаби й складність цього питання, лишається ще чимало невирішених проблем та викликів, які необхідно подолати.

З кінця серпня 2022 року на Рівненщині діє обласна [Програма забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб у Рівненській області на 2022-2024 роки](#) (затверджена розпорядженням голови обласної державної адміністрації – обласної військової адміністрації від 29.08.2022 року №253 (зміни до програми внесені [розпорядженням від 22.09.2022 №281](#))).

За цією програмою у 2022 році закупили (бюджет області) та встановили у Радивилівській ТГ модульне містечко з 12-ти модульних будиночків, провели комунікації та благоустрій території (бюджет міста Радивилів). Будиночки вміщують понад 40 вимушено переселених людей.

На основі обласної програми та рішень деякі місцеві громади розробляють власні локальні програми. До прикладу, у м. Дубно в листопаді 2022 року затверджена локальна програма забезпечення житлом ВПО, а в грудні 2023 року – Програма надання підтримки внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим особам у зв'язку із введенням воєнного стану на 2024 рік (рішення Дубенської міської ради від 14 грудня 2023 року №32652). Водночас, за відповіддю Рівненської міської ради від 18.04.2024 р.

на інформаційний запит “у Рівненській міській територіальній громаді відсутня програма забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб і відсутні вільні жилі приміщення”.

У листопаді 2023 року Рівненська ОДА-ОВА затвердила Перелік місць тимчасового проживання у Рівненській області (Розпорядження голови обласної адміністрації від 30.10.2023 року № 540). Цей перелік міститься в [узагальненому наказі Мініреінтеграції](#) від 06.12.2023 р. №343 зі змінами (Розділ 15 Додатку 1, сс. 88-97, дані оновлені станом на 11.04.2024). Так, у межах Рівненської області визначено 63 об'єкти для тимчасового проживання. Більшість цих закладів перебувають у комунальній власності (38), 19 – у державній, 5 – у приватній і 1 є недержавною власністю (профспілковий санаторій “Горинь” у с. Степань, Сарненського району).

Проте, лише 2 з них відповідають мінімальним вимогам (Рівненський обласний соціальний гуртожиток Рівненської обласної ради по вул. Петра Могили, 57 у м. Рівному – єдине приміщення, в межах міста в якому є 5 вільних місць для тимчасового проживання, та соціальне житло в с. Варковичі (без вільних місць для поселення)); 50 об'єктів відповідають мінімальним вимогам частково та 11 – не відповідають таким вимогам.

Ці дані свідчать про те, що умови проживання, навіть при наданні тимчасового житла, часто не є належними. Це підтверджують і самі ВПО.

Зрештою, за даними цього узагальненого переліку, в межах Рівненської області є 1192 окремі приміщення в місцях для тимчасового проживання, з яких вільні – **291**. У цих приміщеннях загалом є 2880 місць, з яких зараз вільні **950**; 316 місць **приспособані для проживання людей з інвалідністю або маломобільних, з них станом на 1 травня вільні 15 місць.**

Примітно й те, що дані переліку таких приміщень на території Рівненської області не оновлений в узагальненому переліку, тому невідомо, наскільки ці дані актуальні.

У відповідь на інформаційний запит департамент соціальної політики Рівненської ОДА відповів, що облік житлових приміщень, придатних для проживання внутрішньо переміщених осіб на території Рівненської області.

Попри наявні програми й вільні місця для тимчасового поселення, більшість вимушено переміщених людей не знають ані про існування програм, ані про доступні місця для поселення. За даними проведеного в межах дослідження опитування 76 з 97 респондентів (78,4% опитаних) відповіли, що органи місцевого самоврядування у їхніх громадах не проводять інформування щодо можливих програм по забезпеченню житлом; а на запитання “чи відомі Вам локальні/ міжнародні програми у вашій громаді, які надають допомогу по забезпеченню житлом/ компенсацію за оренду житла?” – 88 опитаних (майже 91%) відповіли, що не знають про такі програми.

Відповідно, менше третини опитаних (27,8%) перебувають на обліку громадян, які потребують надання житлового приміщення або поліпшення житлових умов.

Окрім того, часто програмні заходи не є комплексними й тому не здатні ефективно вирішувати питання із забезпеченням житлових прав ВПО.

Слід згадати, що над поліпшенням частини житлових приміщень чи переобладнання нежитлових приміщень у житлові для потреб ВПО займалися місцеві громадські та благодійні організації за підтримки міжнародних донорів. значну допомогу в облаштуванні місць тимчасового поселення ВПО в різних громадах Рівненської області надає благодійний фонд “Рокада”. Серед прикладів такого забезпечення – проведення ремонтних робіт, постачання техніки та обладнання, генераторів, видача спальних засобів, доставка побутової хімії до місць тимчасового поселення ВПО у м. Рівному, смт Степань та Клесів, м. Володимирець, Березне, Сарни, Бугрин, Дубно, Острог та ін.

БО “Мережа 100 відсотків життя Рівне” провела ремонт у будинку для колективного проживання у с. Варковичі та здійсни-

ла переобладнання старої школи, яка вже не використовувалася, у с. Мачулки у 4 однокімнатні житлові квартири; окрім того вони надавали будівельні та ремонтні матеріали, проводили ремонтні роботи в низці інших місць поселення ВПО. У 2022 році Громадянська мережа ОПОРА Рівне закупляла й передавала для прожиття ВПО спальне приладдя та дезінфікуючі засоби. На Рівненщині подібну допомогу надавали й інші організації.

Не зважаючи на описані виклики, у березні-квітні Рівненщина прийняла чотири евакуаційні потяги зі 151 людьми, які змушені переїхати в більш безпечні місця із Донеччини (<https://rivne.online/archives/94722/pasazhyrka-speczpotyagu-ne-doyihala-na-rivnenshhyu-foto-2>). Їх змогли розмістити в місцях для тимчасового проживання в межах Рівненського району та на Дубенщині. Серед евакуйованих – 38 дітей та 6 людей з інвалідністю.

Також слід відзначити зусилля місцевої влади із залучення іноземних й зовнішніх інвестицій та допомоги. До прикладу, Рівненська міська рада реалізує два проєкти: «Реконструкція та відновлення муніципальної інфраструктури м. Рівне для підтримки нагальних потреб внутрішньо переміщених осіб» (за підтримки Північної Екологічної Фінансової Корпорації (як виконавчої організації для профінансованого ЄС / NIP проєкту) та «Сприяння розвитку соціальної інфраструктури» (за договором з Українським фондом соціальних інвестицій, який проводить реконструкцію будівлі у центральній частині міста Рівне під квартири для ВПО, за кошти гранту Уряду Німеччини, наданих через німецький банк розвитку KfW – **проте, наразі цей проєкт призупинений**). Дубенська міська рада підписала з Європейським Союзом грантовий контракт на виконання проєкту «Житло для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та відновлення звільнених міст в Україні – Дубно». Детальніше про ці програми описано у розділі “Аналіз програм”.

Ще однією позитивною практикою, на нашу думку, є залучення безробітних людей (в т.ч. й ВПО) до громадських робіт з облаштування тимчасового житла для вимушено переселених (<https://suspilne.media/rivne/737307-pidgotuvali-pat-budinkiv-ak-bezrobitni-oblastovuut-zitlo-dla-pereselenciv-na-rivnensini>). Це дає змогу адресувати одночасно декілька викликів: надати можливість отримання доходу, нарахування страхового стажу, соціальної залученості і, власне – поліпшення житлових умов для ВПО.

Разом з тим, тимчасове житло – далеко не завжди найкращий варіант. Вимушено переселені люди надають перевагу можливості придбати власне житло на умовах співфінансування чи пільгового довгострокового кредитування або хоча б проживати у соціальному житлі. До прикладу, в січні-лютому 2024 року на Рівненщині проводили опитування серед ВПО області (<https://7dniv.rv.ua/holovni-novyny/sytuatsiia-ta-potreby-vnutrishno-peremishchenykh-osib-v-rivnomu>):

- **“43,0%** респондентів ВПО (із 272) підтримують можливість запровадження програми кооперативного будівництва житла (багатоквартирних будинків) для ВПО з частковим співфінансуванням (до 50%) з місцевого і державного бюджетів, та інших джерел фінансування не заборонених законодавством України.
- **24,2%** – вважають кращим варіант отримання соціального житла (комунальної власності),
- **17,4%** опитаних підтримують безвідсоткове кредитування на термін до 10 років (револьверний фонд),
- **6%** підтримують іпотечне кредитування на 10-15 років під низький відсоток (3-5%)”

Результати цього дослідження подібні із тими, що у їх червні-липні 2023 року отримали представниці ініціативної групи

ВПО Дубенської громади під час проведення публічної консультації щодо проблем із житлом для українців внутрішньої міграції (ВПО) (https://poraduaa.com/consultation/4?fbclid=IwAR1sxDIV1NInvi8O5hLxheA5CEslru08mZxysn-UwD3ZDmbD_izAwI34v5k).

Загалом, серед ключових викликів щодо забезпечення житлових прав, з якими зіштовхуються внутрішньо переміщені люди в межах Рівненської та Дубенської громад, ми виділили наступні:

- 1. брак відповідних програм та / або комплексності заходів, визначених у них; недостатність фінансування для стійкого забезпечення житлових прав ВПО**
- 2. брак інформування вимушено переміщених людей про державні та місцеві програми забезпечення житлом та механізми реалізації цих програм (алгоритмів дій), отримання додаткової допомоги на проживання ВПО**
- 3. низький рівень обліку ВПО, які потребують житла (поліпшення житлових умов)**
- 4. неналежні умови проживання у місцях тимчасового поселення ВПО**
- 5. висока / значно завищена орендна плата за житло, яке змушені винаймати внутрішньо переміщені люди**
- 6. висока вартість оплати комунальних послуг**
- 7. складність із доступом до соціальної інфраструктури (лікарні, заклади освіти, адміністративні органи тощо) від місць тимчасового поселення ВПО**
- 8. складність знайти житло, в якому можна розміщувати домашніх тварин**
- 9. упереджене ставлення до ВПО з боку наймодавців**

Відповідно до цього, пропонуємо наступні рекомендації для органів місцевого самоврядування.

- 1.** Переглянути діючі програми й заплановані заходи, спрямовані на забезпечення житлових прав ВПО та адаптувати / запровадити програми відповідно до заявлених потреб
- 2.** Проводити системне інформування ВПО про існуючі програми із забезпечення житлом, надання матеріальної підтримки на проживання тощо
- 3.** Вести повніший облік внутрішньо переміщених людей, які потребують житла чи поліпшення житлових умов
- 4.** Залучати до програм забезпечення житлом приватних правовласників, чії приміщення не використовуються (зокрема і в сільській місцевості)
- 5.** Застосовувати більше альтернативних практик й механізмів (на зразок залучення безробітних до громадських робіт з облаштування житла для ВПО), в тому числі й через посилення діалогу в громадах, для комплексної підтримки ВПО та подолання стереотипного ставлення до них
- 6.** Розробляти заходи із контролю / комунікації із місцевими орендодавцями щодо регулювання цін на оренду житла, яке вони здають для вимушено переселених людей
- 7.** Налагоджувати співпрацю із громадським сектором, проводити спільне планування програмних заходів
- 8.** Посилювати міжнародну співпрацю із залучення інвестицій та допомоги на придбання житла, поліпшення житлових умов
- 9.** Запроваджувати програми забезпечення довгостроковим (постійним) житловим фондом внутрішньо переселених людей, в тому числі й на умовах кооперативного співфінансування, пільгового кредитування, забезпечення соціальним житлом

Рамка дослідження

Предмет та межі дослідження:

Забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених людей – це складне та комплексне питання. Житлові права пов'язані як із самим житлом, так із організацією проживання (умови проживання, витрати на житло).

Відповідно, забезпечення житлових прав складається із заходів та механізмів, які пов'язані як з безпосереднім наданням житла, так і зі створенням умов і можливостей, коли люди можуть самостійно влаштувати своє проживання, наприклад – завдяки отриманню додаткової цільової матеріальної допомоги (виплат) або ж оплатою окремих послуг тим, хто таке житло може надати чи забезпечити подальше проживання (компенсація за розміщення у своїх житлових приміщеннях, компенсації житлово-комунальних послуг тощо).

Таким чином, у дослідженні проаналізоване як законодавство і практики щодо надання житла (тимчасово, соціального чи постійного), так і пов'язані з цим механізми – сприяння поліпшенню матеріального становища ВПО, (часткового) покриття чи компенсації витрат на проживання, будівництво чи придбання житла.

Оцінювалися, в першу чергу, зусилля місцевої влади у сфері забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб: формування комплексних політик на місцевому рівні, з урахуванням державних програм; залучення додаткових джерел для фінансування таких програм; пошук нестандартних альтернативних рішень, інформування та надання консультацій для внутрішньо переміщених людей щодо існуючих програм тощо.

Методологія та структура дослідження:

Дослідження проведене із частковим застосуванням методології інструменту [“Місцевий індекс прав людини”](#), що розроблений експерт(к)ами Української Гельсінської спілки з прав людини, зокрема – в частині аналізу законодавства, ефективності та дієвості місцевих програм, отримання інформації через інформаційні запити, аналізу відкритих джерел та з урахуванням більшості індикаторів критерію 12 Розділу “Гідний рівень життя”.

Окрім того, аналітики(ні) аналізували судову практику, проводили онлайн-опитування та глибинні інтерв'ю серед внутрішньо переміщених осіб, яка наразі перебувають в Рівненській області, порівнювали отримані результати із іншими подібними дослідженнями.

Так, ми опрацювали близько 100 публікацій у відкритих джерелах, Проаналізували 23 судових рішення, з них 19 рішення суду першої інстанції та 4 рішення апеляційної інстанції.

У проведеному онлайн-опитуванні взяли участь 97 людей

У поглиблених інтерв'ю – 10 людей

Під час опитування ми не ставили за мету сформувати репрезентативну соціологічну вибірку. Опитування проводилося для того, щоб додаткову інформацію про тенденції та ключові виклики, з якими зіштовхуються ВПО Рівненщини у сфері забезпечення свого права на житло. Окремі випадки ми детальніше дослідили в поглиблених інтерв'ю, провівши якісний аналіз ситуацій.

Коли тривало наше опитування (11-22 березня 2024), 21 березня редакція місцевої Рівненської газети «Сім днів» оприлюднила результати свого дослідження, яке вони проводили спільно

з Координаційною радою ВПО при виконкомі Рівненської міської ради у січні-лютому цього року (<https://7dniv.rv.ua/holovni-novyny/sytuatsiia-ta-potreby-vnutrishno-peremishchenykh-osib-v-rivnomu>). Опитування колег зібрало відповіді 272 внутрішньо переміщених людей.

Ще раніше, влітку 2023 року подібне дослідження проводила ініціативна група ВПО Дубенської громади в межах публічної консультації (https://poradaua.com/consultation/4?fbclid=IwAR1sxDIV1NInvi8O5hLxheA5CEslru08mZxysn-UwD3ZDmbD_izAwI34v5k).

У питаннях, які були подібними в усіх дослідженнях, отримані результати корелюються у відсотках відповідей (наприклад, у тенденції про те, що більшість ВПО орендують житлові приміщення, але – при цьому – плата за оренду часто є дуже високою; у скаргах на належний стан житла та ін.). Детальніше про це описано у розділі “Аналіз опитувань та інтерв’ю”.

Запити на інформацію надсилали до Департаменту соціальної політики Рівненської ОДА-ОВА, Рівненської та Дубенської міської рад. Оскільки Рівненська ОДА-ОВА також скерувала наш запит на усі громади Рівненської області, ми отримали 35 відповідей. При цьому, поглиблено аналізували ті, що стосуються Рівненської та Дубенської міських територіальних громад.

У основній частині дослідження наводиться огляд законодавства, аналіз інформації з відкритих джерел, зокрема – офіційних повідомлень, аналіз міжнародних та місцевих програм, результати опитування та інтерв’ю серед ВПО і огляд судової практики.

У додатках наведені запити на інформацію, відповіді на них (від департаменту Рівненської ОВА-ОДА, відділу по обліку житла Рівненської міської ради та Дубенської міської ради), а також – перелік запитань для інтерв’ю.

Опис дослідження та результати

Огляд законодавства

Право на житло є одним із базових прав людини. Його забезпечення потребує комплексу заходів й механізмів з боку влади.

Саме тому це право гарантоване на рівні Основного Закону України – Конституції (ст. 47) та у положеннях Житлового кодексу.

В умовах довготривалого та активного збройного конфлікту особливого захисту у сфері житлових прав потребують ті, хто змушені рятуватися від війни – внутрішньо переміщені люди.

У 2015 році український Парламент прийняв спеціальний закон «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Ст. 11 цього закону передбачає обов'язок місцевих державних адміністрацій забезпечити **“надання у тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам житлового приміщення або соціального житла, придатного для проживання, за умови оплати зазначеними особами відповідно до законодавства вартості житлово-комунальних послуг”**.

Механізм виконання цього обов'язку деталізований у низці підзаконних нормативних актів – постанов Кабінету Міністрів України, наказів профільних міністерств та відомств і, зрештою – на рівні локальних актів (рішень та розпоряджень органів влади на місцях, якими затверджуються відповідні програми, порядки, ведення обліків тощо).

Після повномасштабного вторгнення РФ в Україну, чимало положень українського законодавства змінилися. Так,

Нижче наведений перелік основних підзаконних НПА, які ми аналізували в ході дослідження, із короткими поясненнями до них.

Постанови КМУ:

- **№422 від 31.03.2004** «Про затвердження Порядку формування фондів житла для тимчасового проживання та Порядку надання і користування житловими приміщеннями з фондів житла для тимчасового проживання» (застосовується не лише до ВПО)
- **№495 від 29.04.2022** «Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб». Наразі ця постанова є найбільш комплексним інструментом щодо формування фонду житла для тимчасового розміщення внутрішньо переміщених людей.

Цією постановою Уряд, по суті, об'єднав норми декількох діючих нормативно-правових актів (в т.ч. й Постанови №582 від 26.06.2019 року). Постановою №495 затверджено наступні порядки:

1. Порядок формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб;
2. ПЕРЕЛІК категорій соціально незахищених верств населення, які мають право на отримання житла в будівлях для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, визначених підпунктом 1 пункту 9-3 і пунктом 9-4 розділу V “Прикінцеві положення” Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності”
3. Порядок викупу, будівництва житла з метою передачі для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб;
4. Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на викуп, будівництво житла з метою передачі для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб;

5. Порядок надання житла, придбаного Держмолодьжитлом за рахунок коштів гуманітарної та іншої допомоги, для тимчасового проживання постраждалих осіб.

- **№233 від 19.03.2022** “Про затвердження Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб”
- **№332 від 20.03.2022** “Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам”. За повідомлення Міністерства соціальної політики У 2022 році понад 2,3 млн внутрішньо переміщених осіб отримали допомогу на проживання, на виплату якої з держбюджету було виділено 52,8 млрд гривень; у 2023 році понад 2.5 млн внутрішньо переміщених осіб отримали допомогу на проживання, на виплату якої з держбюджету було виділено 73,3 млрд грн. (<https://www.msp.gov.ua/timeline/Vnutrishno-peremishcheni-osobi.html>)
- **№280 від 18.04.2018** “Питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України”

Інші НПА

- **Наказ** Міністерства соціальної політики України № 345 від 19.09.2006 “Про затвердження Інструкції щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги”
- **Наказ** Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства «Про затвердження форм щодо житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання» № 98 від 14.05.2004

Опис аналізу з відкритих джерел та відповідей на запити

Аналіз відкритих джерел проводився з лютого по травень 2024 року. Ми зосереджували увагу на публікаціях та повідомленнях місцевих органів влади – Рівненської ОДА-ОВА та її підрозділів, органів місцевого самоврядування Рівненської та Дубенської громад, а також – місцевих ЗМІ.

Нижче наводимо огляд публікацій та повідомлень, опублікованих після 24 лютого 2022 року:

[Станом на 27.02.2024 року](#) за повідомленням Рівненської ОВА на території Рівненської області офіційно зареєстровані близько 50 тисяч ВПО. Більшість ВПО обирають індивідуальне житло, приблизно 4 % залишились проживати у МТП. Загалом в області їх 52 та проживає в них 1947 осіб. Попри все на території області недостатньо місць для проживання ВПО, [повідомила заступниця начальника Рівненської ОВА](#).

[Більшість](#) з офіційно зареєстрованих ВПО проживають на території Рівненського району – 25 213 тисяч, на території Дубенського – 4973 тисяч інформація станом на 2022 рік, проте найбільше переселенців проживають у м. Рівному понад [19461 особа](#) станом на 30.05.2023 року.

ВПО, які проживають у МТП, розміщуються у гуртожитках навчальних закладів, школах, садочках, санаторіях та інших об'єктах. Органи місцевого самоврядування заявляють про готовність прийняти ВПО у своїх громадах та передати об'єкти для прожиття, так у с. [Мала Вербче](#) Сарненського району садок, який ще не добудований, планували передати для прожиття ВПО; у [Гоцанській громаді](#) готові надати об'єкти для прожиття ВПО, один з яких це садок.

За повідомленням голови Степанської громади Петра Крота

станом на 30.04.2024 року в Степанській громаді проживає до сотні переселенців, у санаторії «Горинь» – 40. На початку повномасштабного вторгнення у 2022 році там проживали понад 100 ВПО. «Половина живе у санаторії, інша половина – у близьких та рідних, одиниці – покупляли будинки» – Петро Крот. У МТП де проживають ВПО за ці два роки зробили реконструкцію приміщення, облаштували кімнату інтеграції, кімнату мікрогрін. Допомагали також благодійні фонди.

Проте подекуди ці об'єкти не відповідають умовам для прожиття. Для вирішення цієї проблеми на території області за підтримки міжнародних донорів та органів місцевого самоврядування покращують МТП: [у с. Заріцьк](#) Рівненського району переобладнали школу у МТП; на базі санаторію [у Хрінниках Дубенського](#) району створюють шелтер для прожиття ВПО; [активну роботу](#) в регіоні продить місцеве представництво благодійний фонду Рокада з покращення МТП; [у м. Рівному](#) провели ремонт гуртожитку в якому проживають ВПО. Також благодійний фонд за підтримки УВКБ ООН надає допомогу в частині сплати оренди житла. Щоб отримати допомогу, ВПО повинні відповідати певним критеріям. Перевага надається тим особам які зможуть самостійно оплачувати оренду після завершення програми, [у с. Мочулки Рівненського району](#) за кошти німецького благодійного фонду Humedica протягом 2024 року облаштують житло для переселенців.

Також в області уже є позитивні випадки з будівництва нового житла, обидва у Дубенському районі. Так [у м. Радивилів](#) за кошти обласного бюджету було побудовано 12 модульних будинків для прожиття ВПО. На території [м. Дубно](#) зведуть п'ятиповерхівку для 90 сімей ВПО за кошти ЄС.

Щодо [м. Рівного](#), то в планах міської ради було реконструкція одного з недобудованих корпусів медичного закладу в багатоквартирний житловий будинок для ВПО. Даний проєкт мав фінансуватись за кошти німецького уряду, проте наразі через зональність даного об'єкта зробити це неможливо.

Деякі ВПО проживають разом з місцевими жителями у їхніх будинках, або проживають у будинках, які надали місцеві мешканці або благодійники. Так зокрема: у [с. Шубків Рівненського району](#) сім'я прийняла до себе майже дві сотні ВПО; місцеві жителі ТГ Рівненського району віддали [свої будинки для прожиття ВПО; за кошти благодійника з ОАЕ](#), який орендував будинок – проживають ВПО; у [с. Тучин Рівненського району](#) в багатоквартирному будинку проведуть косметичний ремонт, загалом розраховано на 30 ВПО з Луганщини.

За національною програмою “Прихисток” на початку повномасштабного вторгнення понад [2300 сімей на Рівненщині](#) були готові надати своє житло для ВПО.

[У 2023 році](#) з обласного бюджету Рівненщини “на роботу з ВПО” передбачили 79 млн гривень, протягом цього періоду також проводилася перевірка місць проживання ВПО.

Також у [2023 році](#) виділено 40 млн. гривень на купівлю квартир для ВПО та військових, з них 21,9 млн на купівлю житла для сімей ВПО, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України. Кошти були перераховані на банківські рахунки людей в Рівненську, Костопільську, Білокриницьку та Дубенську громади.

Однак більшість ВПО за власні кошти орендують будинок або квартиру. Зокрема [у м. Рівному](#) різко зросли ціни на квартири та збільшився попит, у зв'язку з цим деякі ВПО зіштовхнулись з

труднощами. Виникали випадки коли люди опинялись фактично на вулиці. Як приклад – історія чоловіка з [Северодонецька](#). З проблемою житла зіштовхнулась і сімейна пара, [чоловік є ВПО](#) з Маріуполя, – “за комунальні послуги доводиться платити більше, ніж за оренду житла”.

[У 2022 році у Рівненській міській раді](#) утворили комісію, яка буде займатись формування фонду та пошуком житла для ВПО. Також протягом [2022 року](#) у ЗМІ з'явилась інформація про те, що на Рівненщині планують побудувати житло для ВПО за сприяння благодійної організації Emerland; було повідомлення проте що понад [350 квартир](#) готові надати для прожиття ВПО на Рівненщині, але за повідомленням начальника Рівненської ОВА очікується роз'яснення КМУ про порядок викупу цих квартир у забудовників. У зв'язку з [початком навчального року в 2022 році](#) в ЗМІ повідомляли про те, що ВПО, які проживали у гуртожитках, школах планують частково виселяти.

[Протягом 2023 року](#) у ЗМІ повідомляли, що на Рівненщині розпочинається проєкт The European Investment Bank спільно з Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України оголосив старт відбору проєктів відбудови, реконструкції та капітального ремонту шкіл, дитсадків, адміністративних центрів і об'єктів ЖКГ, а також на забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб.

[На початку 2024 року](#) у Рівненській міській раді виникла ініціатива надавати допомогу багатодітним сім'ям, а також ВПО по 1 тисячі гривень на кожного непрацездатного члена родини. Поки це рішення відклали на доопрацювання.

[За повідомленням Рівненської ОВА](#) станом на 13.03.2024 р. на територію Рівненщини будуть евакуйовувати жителів Донеччини, наразі в області є понад 700 місць для прожиття ВПО. Ева-

куйованих людей будуть розселяти у Рівненському районі та Дубенському районі. Також у Рівненську область будуть евакуювати дітей з їхніми сім'ями з північного прикордоння Харківщини.

За інформацією [Рівненської ОВА станом на 14.03.2024 р.](#) на території області сформована робоча група по забезпеченню житлом ВПО. Наразі понад 600 людей у черзі на отримання житла. За результатами було підготовлено перелік гуртожитків та проаналізовано об'єкти, які можуть бути передані до комунальної власності й використанні для розміщення. Таке житло надаватиметься терміном на 1 рік із можливістю продовження. У осіб, яких зруйноване майно / знаходиться на окупованій території або близько до зони бойових дій зможуть отримати таке житло.

[У Костопільській громаді](#) планують розмістити 50 осіб, зокрема міська рада м. Костополя виділила 300 тисяч гривень на підтримку та реінтеграцію ВПО. У Великій Любаші Костопільське БЖКП ремонтує приміщення сільської амбулаторії, яка нещодавно переїхала у Підлужне. Крім того, сільські старости нашукали по селах покинуті будинки, в які також можна заселити переміщених з Донеччини осіб.

[За повідомленням Рівненської ОВА у Костопільській громаді](#) облаштовують житло для ВПО у межах проекту «Армія відновлення». До суспільно корисних робіт залучають безробітних. Житловий фонд планується розмістити в селах Яполоть, В. Мидськ, Пісків та Пеньків.

[В межах проекту “Армія відновлення” на території Костопільської громади завершили ремонт 5 будинків](#) для проживання внутрішньо переміщених осіб. Йдеться про житло для ВПО у селах Великий Мидськ, Яполоть, Волиця та Жалин.

[За повідомленням Міністерства соціальної політики України від 16.03.2024 р.](#) розроблено проєкт на підтримку ВПО, зокрема щодо субсидії на оренду житла. Планується його реалізація впродовж двох років, наразі проєкт на етапі погодження в КМУ.

[24.03.2024 року](#) Рівненщина прийняла перший в цьому році евакуаційний потяг з Донеччини. Прибули 59 людей серед яких 25 дітей та 6 осіб з інвалідністю. Особи проживатимуть у громадах Рівненського району. Найбільше людей поселили в Гоцанській та Здолбунівській громадах. Також прийняли Здовбицька та Березнівська ТГ. Осіб, [яких евакуювали з Донеччини](#) розмістили в колишньому офісному приміщенні, облаштували дві кухні та душові кімнати, загалом розмісти понад 14 людей. [У Корецькій та Острожецькій громаді шукають житло](#) для осіб яких евакуюють з Донеччини, зокрема Корецька громада знайшла 20 житлових приміщень, планують знайти ще 10, а Острожецька знайшла поки що лише дві, а також є будинки місцеві мешканці яких погодились посилити ВПО. Наразі там проводяться ремонтні роботи. [У Гоцанській громаді](#) одна з жінок оселилась у приватному будинку, який надали місцеві мешканці. Загалом громада за час повномасштабного вторгнення збройних сил РФ прийняла 1500 ВПО, залишились жити майже 500 людей. 25.04.2024 року в Рівненську область прибув п'ятий евакуаційний потяг з Донеччини, людей розсилили в Дубенському районі. Загалом [з 24 березня – 25 квітня 2024 р](#) Рівненська область прийняла 184 ВПО з них 56 дітей та 18 людей з інвалідністю.

[За повідомленням Олександра Ковалю начальника Рівненської ОВА](#) У лютому 2024 р. у своїх оселях жителі області розмістили 3910 людей, а у січні 2024 р. 4122 внутрішньо переміщених осіб. За це надавачі житла отримали компенсацію на суму 1,87 млн гривень.

Куп'янська міська військова адміністрація підписали меморандум з Рівненської міською радою про співпрацю. «Цьогоріч Рівненщина прийняла вже чотири евакуаційних потяги, розмістили 151 людину. Область готова й надалі простягати руку допомоги регіонам, що страждають від війни», – зазначив Сергій Подолін заступник Голови РОВА.

Аналіз програм (міжнародних, обласних, локальних)

А) Міжнародні програми, які діють на території Рівненщини

Для цілей цього дослідження ми проаналізували три програми із залучення зовнішнього фінансування для облаштування житла, в якому можуть тимчасово розміщуватися ВПО.

1. Проєкт «Реконструкція та відновлення муніципальної інфраструктури м. Рівне для підтримки нагальних потреб внутрішньо переміщених осіб»

8 листопада 2022 року відбулось підписання договору про грант між Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією (як виконавчою організацією для профінансованого ЄС / NIP проєкту) і Рівненською міською радою (як одержувачем гранту).

Проєкт реалізовується за фінансової підтримки Європейського Союзу, за участі НЕФКО, як виконавчої організації, в рамках Програми NIP «Підтримка ЄС для нагальних потреб розміщених внутрішньо переміщених осіб в Україні».

В межах проєкту розпочато впровадження енергоефективних та необхідних допоміжних заходів, включаючи встановлення сонячних колекторів, на трьох об'єктах – Рівненський навчально-реабілітаційний центр «Особлива дитина» Рівненської міської ради, заклад дошкільної освіти (ясла-садок) компенсуючого типу (спеціальний) «Центр Пагінець» Рівненської міської ради, заклад дошкільної освіти (ясла-садок) компенсуючого типу (спеціальний) № 35 Рівненської міської ради. Відібрані об'єкти характеризуються низькою енергоефективністю та незадовільними умовами перебування.

Метою проекту є покращення умов перебування дітей з особливими потребами, включаючи дітей переміщених осіб, в реабілітаційно-освітніх закладах, що наразі відвідують близько 410 дітей. Після впровадження енергозберігаючих заходів очікується економія споживання теплової енергії на понад 40 % та електроенергії понад 30 % порівняно з базовим споживанням, а також економія води.

Загальна індикативна вартість проекту становить 1 560,0 тис. євро гранту від Інвестиційної Платформи Сусідства (NIP). Відповідне рішення про залучення гранту прийнято Рівненською міською радою (рішення від 20.10.2022 № 2549).

2. Проект «Сприяння розвитку соціальної інфраструктури» УФСІ VI та УФСІ IX

21 жовтня 2022 року було започатковано співпрацю між Рівненською міською радою та Українським фондом соціальних інвестицій (УФСІ).

Мета проекту полягає у реконструкції будівлі у центральній частині міста Рівне під квартири для ВПО.

Фінансування розробку ПКД (проектно-кошторисної документації) та виконання будівельних робіт буде УФСІ з коштів гранту Уряду Німеччини, наданих через німецький банк розвитку KfW. Загалом на будівництво планується виділити до 2,4 млн. євро.

3. Проект «Житло для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та відновлення звільнених міст в Україні – Дубно»

Впроваджується за підтримки Європейського Союзу @European Union in Ukraine та адмініструється НЕФКО (@Nefco in Ukraine).

Метою проекту є будівництво житла з повністю обладнаними та мебльованими квартирами, з корисною площею у межах від 3 500 кв.м до 10 110 кв.м у 3-х-5-ти поверхових будинках у містах: Дубно, заплановані інвестиції 5,3 млн євро.

Очікувана мінімальна кількість ВПО, які можуть бути розміщені в житловому будинку, становить близько 333 осіб. Ця цифра може бути більшою і залежатиме від остаточних архітектурних рішень і підходу до розміщення.

Житлові приміщення надаються безоплатно ВПО та членам їх сімей у тимчасове користування на термін до одного року з можливістю продовження на наступний період відповідно до зазначених постанов № 495 Кабінету Міністрів України. Під час надання житлових приміщень ВПО у споруджених будинках за програмою необхідно застосовувати всі вимоги Постанови №495 щодо дітей та гендерних пріоритетів. Приватизація квартир у побудованих будинках за цією програмою заборонена.

14 лютого 2024 року підписали договори між Дубенською міською радою і представниками генерального підрядника та технічного нагляду.

Контрактну угоду підписали між управлінням архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства та земельних відносин Дубенської міської ради та підрядною організацією «РЕНОМЕ-ЄВРОБУД». Також уклали договір на виконання робіт з технічного нагляду по даному об'єкту з приватним малим підприємством – фірмою «СПЕЦРЕМБУД».

Б) Аналіз окремих місцевих програм із забезпечення житлових прав ВПО

Обласна програма забезпечення житлових прав ВПО в Рівненській області

Розпорядженням голови Рівненської обласної адміністрації – начальником обласної адміністрації затверджена Програма забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб в Рівненській області на 2022-2024 роки від 29.08.2022 року № 253. (Далі – Програма)

Програма окреслила визначення проблеми, мету програми, обґрунтовані шляхи і засоби розв'язання проблем і обсягів та джерел фінансування строки та етапи виконання, перелік завдань і заходів, напрямки діяльності ну і як підсумок був визначений контроль та координація за ходом виконання Програми тощо.

Загальний бюджет на виконання Програми затверджений у розмірі **180 мільйонів гривень**. Із них 50 мільйонів гривень – з обласного бюджету, решта – з місцевих.

У переліку заходів програми – капремонти та реконструкції наявного житлового фонду в регіоні, пошук у громадах земельних ділянок для будівництва тимчасового житла, посилення соціальної відповідальності забудовників, спорудження модульних житлових містечок.

Програма з посиланням на нормативно правові документи декларує дотримання прав на отримання житлових приміщень з фонду житла для тимчасового проживання. Крім того Програма буде здійснюватись шляхом співпраці між органами місцевого самоврядування пошук рішень, направлених на реалізацію права на забезпечення житло, в тому числі виділення земельних ділянок для встановлення споруд спрощеного мон-

тажу (модульних будівель, тощо), співпраці з забудовниками, що беруть участь у процесі забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб на пільгових умовах.

Напрямки діяльності Програми:

- створення умов та можливостей для забезпечення житлом як то ведення реєстрів (списків громадян) із числа осіб внутрішньо переміщених осіб, які перебувають на обліку за місцем тимчасового проживання;
- проведення інвентаризації будівель, споруд, що можуть бути використані для створення фонду тимчасового житла;
- придбання споруд спрощеного монтажу (модульних будівель) - при цьому, зазначена вище сума покладена в обсяг фінансування по програмі у 2022 році;
- виплата грошової компенсації внутрішньо переміщеним особам, які захищали незалежність та суверенітет України визначена за рахунок державних коштів.

Забезпечення житлом передбачене для 20 сімей.

З відкритих джерел доступу сьогодні станом на третій рік дії програми має місце реальний показник, а саме:

Реальне забезпечення ВПО житлом – приватна ініціатива

Також жодних фінансів на виконання обласної програми не виділяли у громадах. Як свідчать відповіді на інформаційний запит «Про Рівне», ані на обласному рівні, ані на рівнях громад, за винятком декількох – як Острозька, Дубенська, Великооомелянська – не створені ані відповідні реєстри обліку, ані житлові фонди. А також не виділялися жодні кошти на виконання обласної програми. Навіть у найбільшій громаді області – Рівненській ТМГ – такі реєстри відсутні, а бюджети не ухвалювалися. Немає в обласному центрі і власної окремої житлової програми для ВПО.

Як свідчать відповіді органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, єдиний житловий фонд, котрим оперують в області, – це приватне житло і добра воля його власників, готових приймати переселенців. 130 мільйонів гривень, які, за задумом обласних депутатів місцеві громади **мали витратити на розвиток** житлового фонду для ВПО, **насправді існують лише на папері**.

Станом на квітень 2024 року на Рівненщину прибув вже п'ятий евакуаційний потяг з Донеччини, загалом, це понад сотня людей, із котрих третина – діти. І попереду – нові евакуаційні рейси.

Лише в лютому поточного року жителі Рівненщини розмістили у власних оселях **3910 людей**. Ті, хто прихистив переселенців, отримують право на компенсацію витрат із розміщення ВПО. Наразі Рівненська ОДА подала заявку до Міністерства реінтеграції на компенсацію витрат за розміщення ВПО на суму 1 мільйон 650 тисяч гривень. У січні жителі Рівненщини за прихисток у своїх оселях 4122 людей отримали 1 мільйон 870 тисяч гривень.

Тим часом, після завершення опалювального сезону, на Рівненщині згорнули «пункти незламності» на базі наметів. Загалом на території області функціонувало 465 «пунктів незламності», оснащених автономними джерелами живлення, питною водою, за потреби – обігрівом і гарячими напоями, а подекуди – бездротовим супутниковим інтернетом. Ще 8 мобільних пунктів працювали на базі наметів ДСНС.

Між тим, безпосередньо на території Рівненської міської громади встановлені не лише пункти, а й цілі. Попри їхній цілком стаціонарний вигляд, обладнання відповідними санітарними умовами і спальними місцями, виявилось, для проживання вони не годяться. За задумом, у критичних ситуаціях місцеве населення може там погрітись, переночувати, зарядити прилади тощо.

Обладнання та матеріали для укомплектування 500 модульних будиночків передало Рівненській МТГ Шведське агентство з питань цивільних ситуацій (MSB). Однак, згодом 210 розібраних будиночків Рівнерада своїми рішеннями передала іншим територіальним громадам. А 290 – змонтували в густонаселених мікрорайонах Рівного та у Квасиліві.

Як зазначено в наданій редакції “Про Рівне” інформації від департаменту соціальної політики Рівненської міської ради, загалом створено **5 «містечок незламності», розрахованих на 1434 ліжкомісця**. Усі вони приведені в готовність для цілодобового часу роботи в разі повної відсутності електроенергії понад 24 години або іншої надзвичайної ситуації, що передбачено рішенням позачергового засідання Комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Рівненської міської територіальної громади від 06.10.2023 № 5 та розпорядженням міського голови від 09.10.2023 № 1111-р «Про затвердження переліку пунктів незламності, містечок незламності, пунктів обігріву на території Рівненської міської територіальної громади».

Водночас, жодних інших видатків на утримання цих містечок (оплата праці персоналу, водо-, електропостачання та інші комунальні послуги) за період їхнього існування не здійснювалися, відзвітували у Рівнераді. **Насамперед тому, що жодним із «містечок незламності» рівняни досі не користувалися.**

Утім, подарунок шведського уряду все ж не обійшовся задарма для міської громади Рівного. Адже розібрані модульні будиночки потрібно було змонтувати, встановити та підключити до комунікацій.

Видатки на виконання цих робіт якраз і здійснювалися з **бюджету** Рівненської міської територіальної громади. І це буквально шалені кошти. Зокрема, вартість монтажу «містечка незламності» вздовж вулиці Волинської Дивізії, навпроти будинку № 29, становила **782 тисячі 912 гривень**. Містечко на Щасливому склали докупи за **902 тисячі 168 гривень**. Монтаж «містечка незламності» на вулиці Вербовій, 42, на території Рівненського ліцею № 23, становив **1 мільйон 517 тисяч 507 гривень**, а на Гайдамацькій, 12, на території Рівненського ліцею № 24 – **2 мільйони 886 тисяч 404 гривні**. У Квасиліві, вздовж вулиці Молодіжної, навпроти будинку № 46 «містечко незламності» змонтували за **1 мільйон 14 тисяч 399 гривень**.

Тобто, разом на усі монтажні роботи було витрачено з міського бюджету Рівного понад **7 мільйонів 103 тисячі гривень**. **Це в еквіваленті майже 140 тисяч долар**

Місто Рівне

Як вже зазначалося, Рівненська міська рада не приймала окремої програми із забезпечення житлом внутрішньо переміщених людей. Тому дослідники аналізували існуючу програму “Турбота” та іншу інформацію з відкритих джерел, яка б свідчила про окремі зусилля місцевої влади у м. Рівному у сфері захисту житлових прав ВПО.

Рішенням Рівненської міської Ради від 23.11.2023 року №4095 затверджено Комплексну міську соціальну програму «Турбота» на 2024-2026 роки (Далі- Програма).

Дана програма поширюється на громадян з числа осіб, які потребують підтримки з числа осіб з інвалідністю, громадян похилого віку, ветерани війни, члени їх сімей, місце проживання яких зареєстровано на території Рівненської міської територіальної громади (в окремих випадках як виняток які фактично проживають) та тих, які перебувають на обліку в Рівненській міській територіальній громаді як внутрішньо переміщені особи.

Програма носить декларативний характер саме в частині житлових питань, як то проводити відвідування та обстеження умов проживання громадян з числа соціально вразливих груп населення для визначення потреб і запитів. Вказаний захід здійснюється без залучення коштів.

За аналізом з відкритих джерел визначалось, що у 2022 році у Рівненській міській Раді створювалась комісія на виконання Постанови КМУ яка розробляла шляхи та способи, аби забезпечити тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб, яких станом на в громаді зареєстровано близько 19-ти тисяч.

У 2023 році досягнуто домовленостей з Рівненським міським головою стосовно резервування для осіб, що були переміщені з м. Кременна Луганської області 500 місць у мобільних будинках які планували встановити на території міста.

Крім того, укладено меморандум про співпрацю з шелтером, розташованим у Рівненському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти, та благодійним фондом «Синергія заради добробуту» у м. Київ щодо організації тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб Кременської громади Луганської області.

Також триває співпраця із Рівненським притулком для постраждалих від насильства, який розрахований на проживання від 30 до 50 ВПО одночасно із перебуванням там на строк від 6 до 9 місяців.

Місто Дубно

«Програма забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб у місті Дубно»

Рішенням Дубенської міської ради Рівненської області 14 грудня 2023 року №3295 були внесені зміни до рішення Дубенської міської ради від 10.11.2022 №2523 “Про затвердження Програми забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб у місті Дубно на 2022-2024 роки”

Вказані зміни містять фактично затвердження Програми забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб у місті Дубно в новій редакції» (Далі – Програма). Вказана Програма покликана сприяти підвищенню низького рівня забезпеченості в місті внутрішньо переміщених осіб житлом та недостатнє забезпечення можливості та реалізації права на житло, що встановлені Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». З цією метою Дубенська міська рада уклала грантовий контракт “Підтримка ЄС у забезпеченні житлом ВПО в м. Дубно”. Реалізація даного контракту включає видатки на продаж валюти згідно комісії за курсом НБУ. Метою Програми є вирішення питання забезпечення житлом громадян, які мають право на отримання житла у тимчасове користування з фонду житла для тимчасового проживання, сприяння розв’язанню житлових проблем, створення належних умов для забезпечення тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб, місце проживання яких зареєстровано у м. Дубно. Спрямування Програми:

- Поліпшення житлових умов внутрішньо переміщених осіб;
- збільшення зайнятості населення за рахунок закріплення на робочих місцях спеціалістів та фахівців з високим рівнем кваліфікації;

- покращання соціального стану та демографічної ситуації
- створення житлового фонду для тимчасового проживання.

Програма містить покликання на ряд нормативних документів, що декларують дотримання та належне забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб на отримання житлових приміщень з фонду для тимчасового проживання вт.ч. квартир з фонду житла для тимчасового проживання, що не підлягають приватизації і громадяни проживають в них, поки їх матеріальний статус не покращиться або вони не отримають альтернативне місце проживання.

Звертається увага на доходи більшості сімей внутрішньо переміщених осіб не дозволяють їм покращити свої житлові умови шляхом придбання квартир за ринковими цінами або взяти чи участь у будівництві доступного житла чи навіть орендувати необхідну квартиру за ринковою вартістю, найбільш оптимальним варіантом поліпшення житлових умов для них є отримання житлових приміщень з фонду житла для тимчасового проживання.

Станом на 01 липня 2023 року у громаді м. Дубно подано 114 заяв щодо надання житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання і забезпечення житлом 234 осіб з числа внутрішньо переміщених осіб.

Декларується, що виконання Програми буде здійснюватися шляхом співпраці між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у пошуку рішень, направлених на реалізацію права на забезпечення житлом для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, співпраці із забудовниками, що беруть участь у процесі забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб на пільгових умовах;

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів, що передбачаються в державному, обласному бюджетах та бюджеті Дубенської міської територіальної громади на відповідний рік, виходячи з реальних фінансових можливостей бюджетів, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством. Орієнтовний обсяг, необхідний для реалізації

Строки виконання Програми 2022-2024 роки.

Програма декларує пріоритетним завданням сприяти розв'язанню житлових проблем внутрішньо переміщених осіб та виконання завдань що перегукуються з Програмою забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб у Рівненській області на 2022 -2024 роки яка фактично містить декларативні завдання як то:

- **визначення обґрунтованих потреб у житлі для внутрішньо переміщених осіб, формування реєстрів (списків) потенційних одержувачів,**
- **створення належних умов для надання безоплатної правової допомоги внутрішньо переміщеним особам та членам приймаючих територіальної громади в процесі укладання договорів найму житлового приміщення з фонду житла для тимчасового проживання, тощо.**

І хоча Програма покликана виконати ряд завдань які можуть забезпечити досягнення таких результатів як реалізація права на житло внутрішньо переміщених осіб, створення умов і можливостей для інтеграції внутрішньо переміщених осіб у громаду, зменшення конфліктної чутливості в громаді, посилення соціальної згуртованості всередині громади. забезпечення реалізації грантового контракту “Підтримка ЄС у забезпечення житлом ВПО в м. Дубно”

Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми 248 878,677 тис. грн

Додатково м. Дубно включено в проєкт програми «Житло для внутрішньо переміщених осіб та відновлення звільнених міст», про що вже зазначалося вище.

Аналіз опитувань та інтерв'ю

Онлайн-опитування:

Для додаткового збору інформації, з 11 березня по 22 березня 2024 року ми проводили онлайн-опитування за допомогою Google-форми.

Загалом в опитуванні взяли участь **97 респондентів / – ок**

$\frac{3}{4}$ з них є вимушено переселеними внаслідок повномасштабного вторгнення (**72 людини (74,3%)**). **13 людей** мали досвід вимушеного переселення вже вдруге (**13.4%**); **12 людей** – після початку збройного конфлікту, до 24.02.2022 – (**12,3%**).

51 людина (52.6%) проживає у Рівненській громаді, **27 людей** (27.8%) у Дубенській громаді, також взяли участь в опитуванні респонденти і з інших громад Рівненської області, зокрема 3 людей зі Смизької громади; 7 з Сарненської громади; 2 з Демидівської громади та по 1 особі з Мирогощанської громади, Костопільської громади, Дядьковицької громади, Козинської громади, Соснівської громади, Березнівська громада, Тараканівська громада

84 респондента (86,6%) відповіли, що за власні кошти оренднують будинок або квартиру, **8 респондентів** (8,2%) проживають у родичів або знайомих та **5 респондентів** (5.2%) проживають у місці тимчасовому проживанні (гуртожиток, навчальний заклад, інше).

Де ви на даний час проживаєте?

97 відповідей

Примітно, що за дослідженням редакції 7 Днів (<https://7dniv.rv.ua/holovni-novyny/sytuatsiia-ta-potreby-vnutrishno-peremishchenykh-osib-v-rivnomu/>) «84,2% опитаних у січні-лютому вимушено переселених людей орендують житло, лише 9,2% проживає у соціальному гуртожитку, 6,6% проживають у родичів, друзів і навіть у добрих людей безкоштовно.» За дослідженням ініціативної групи ВПО Дубенської громади (публічна консультація – https://poradaua.com/consultation/4?fbclid=IwAR1sxDIV1NInvi8O5hLxheA5CEslru08mZxysn-UwD3ZDmbD_izAwI34v5k) влітку 2023 року тенденція була така ж, хоча відсотоків співвідношення інше (в опитуванні взяли участь 243 людини):

- **“64% (157 осіб) респондентів живуть в орендованому житлі;**
- **10,5 % (41 сім’я) опитаних проживають в місцях компактного проживання;**

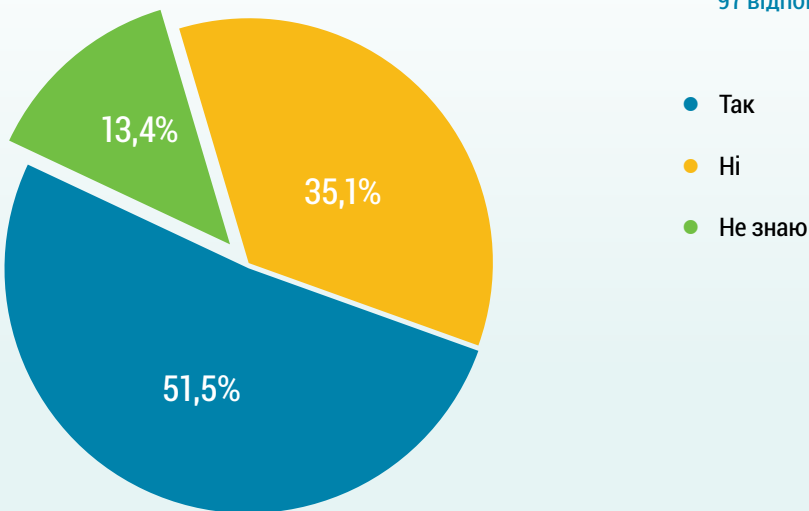
- **6% (15 осіб)** опитаних живуть в родичів та **3% (7 осіб)** – у знайомих;
- **14,5% (35 осіб)** респондентів проживають за оплату комунальних платежів у місцевих, які прихистили;
- **І тільки 1% (2 осіб)** – придбали своє житло.”

Пізніші дослідження підтверджують, що кількість ВПО, які змушені орендувати житло – зростає, тоді як кількість мешканців тимчасових місць проживання чи соціального житла зменшується.

Більше половини респондентів вважають, що умови їхнього проживання є гідними (в житлі тепло, є відповідні комунікації, ремонт тощо). Водночас **понад третина (34 людини)** стверджують, що у місцях їх проживання не забезпечені гідні умови, а ще **13 людей** не змогли відповісти на це запитання.

Чи можете ви стверджувати, що у місці Вашого проживання забезпечені гідні умови (тепло, комунікації, ремонт тощо)?

97 відповідей

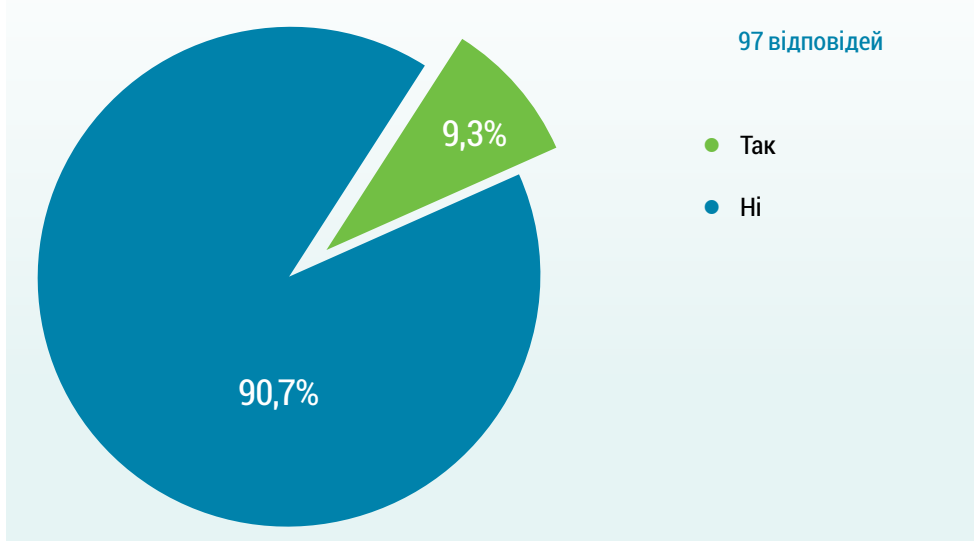
На неналежні умови проживання скаржилися вимушено переміщені люди й під час проведення публічної консультації влітку 2023 року (https://poradaua.com/consultation/4?fbclid=IwAR1sxDLV1NInvi8O5hLxheA5CEslru08mZxysn-UwD3ZDmbD_izAwI34v5k).

“71% опитаних не влаштовує те житло та / або умови проживання. Серед основних причин, чому не влаштовує, називають такі:

- дорога оренда;
- власники можуть продати житло і треба буде виїжджати;
- погані умови проживання;
- багато людей проживає на маленькій території.”

На запитання, щодо чи відомі респондентам локальні / міжнародні програми у вашій громаді, які надають допомогу по забезпеченню житлом/ компенсацію за оренду житла **88 осіб – відповіли НІ; 9 осіб – відповіли ТАК.**

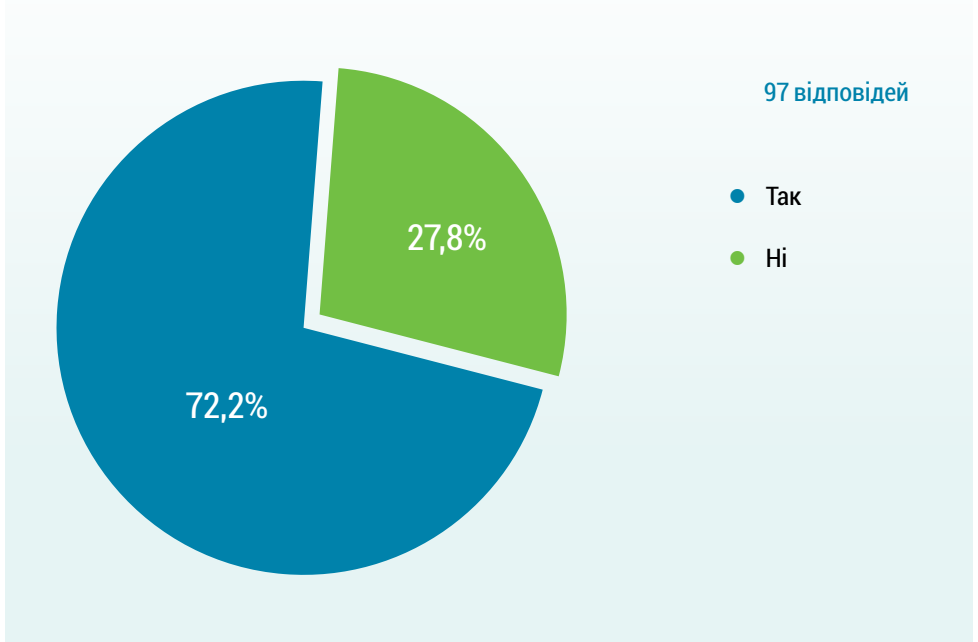
Чи відомі вам локальні / міжнародні програми у вашій громаді, які надають допомогу по забезпеченню житлом / компенсацію за оренду житла?

Серед відповідей трое осіб відповіли згадали допомогу БФ "Рокада", двоє згадали про програму відшкодування коштів за комунальні послуги.

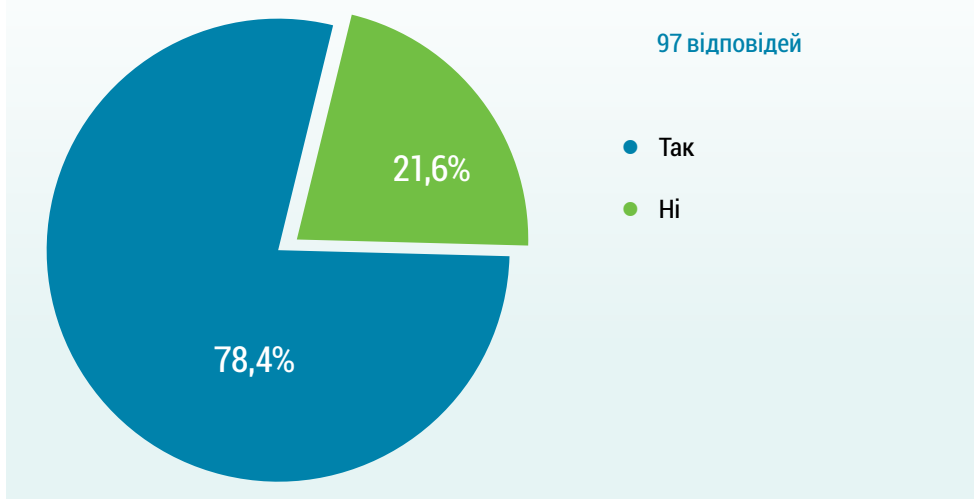
Серед респондентів/-ок 70 осіб з 97 (72.2%) не перебувають на обліку громадян, які потребують надання житлового приміщення або які потребують поліпшення житлових умов (перебувають 27 (27.8%))

Чи перебуваєте ви на обліку громадян, які потребують надання житлового приміщення або які потребують поліпшення житлових умов?

На питання чи проводять інформування ОМС у вашій громаді щодо можливих програм по забезпеченню житлом 76 респондентів/-ок (78.4%) відповіли НІ; 21 респондентів/-ок (21.6%) відповіли ТАК

Чи проводять органи місцевого самоврядування інформування у вашій громаді щодо можливих програм по забезпеченню житлом?

Щодо запитання, чи був у Вас пошкоджений / зруйнований будинок або квартира внаслідок збройної агресії РФ респонденти відповіли наступним чином:

- Не пошкоджений, але в окупації/ не знаю, чи пошкоджений бо будинок (житло) в окупації – **39 осіб (40.2%)**
- Так пошкоджений – **24 особи (24.7%)**
- Так зруйнований – **20 осіб (20.6%)**
- Не пошкоджений і не зруйнований – **14 осіб (14.4%)**

На запитання, чи звертались особи до правоохоронних органів, щодо повідомлення про пошкодження / руйнування / окупації будинку або квартири внаслідок збройної агресії РФ, респонденти відповіли наступним чином:

Загальна кількість респондентів, які відповіли на це запитання – 73 особи

ТАК – 31 особа (42.5%)

НІ – 42 особа (57.5%)

Лише 1 людина з 97 відповіла, отримала компенсацію від міжнародної організації за пошкоджене / зруйноване майно.

На запитання щодо того чи стикались особи з порушенням органом місцевого самоврядування у забезпеченні права на житло респонденти відповіли наступним чином:

- 5 респондентів (5.2%) відповіли ТАК
- 11 респондентів (11.3%) відповіли, що особисто вони не зіштовхувалися з такими порушеннями, але їх відомі такі випадки
- 81 респондентів (83.5%) відповіли НІ

Серед проблем, які піднімали респонденти слід виокремити наступне: обмежена кількість тимчасового житла; позбавлення виплат ВПО; низька проінформованість ОМС; дороговартісна оренда; відсутність житла для осіб які мають дітей або домашніх тварин; відсутність державного житла; відсутність комфортних умов в тимчасовому житлі; обмеженість строків перебування у шелтарах; дискримінація серед працівників місць тимчасового проживання; немає фондів житла для ВПО; компенсація за оренду житла; відсутність програм в Рівненській області

Аналіз інтерв'ю

Інтерв'ю будувалися на основі 10-ти запитань ([Додаток 1](#))

Загалом в більш детальному опитуванні взяло участь 10 жінок, які є вимушено переселені. З них: 5 проживають на території Рівненської ТГ та Рівненського району; 4 особи проживають на території Дубенського району і одна – на території Сарненської ТГ.

Жінки переселилися на Рівненщину з Донецької (міста Маріуполь (трое) та Лиман (двое), одна з м. Вугледар) та Луганщини (з міст Северодонецьк, Старобільськ, Лисичанськ та Сватівського району).

Більшість респонденток зазначали про те, що стикались з проблемами пошуку житла: неможливість орендувати житло з дітьми або тваринами; небажання самих власників здавати житло для ВПО; дороговартісна оренда; часто власники через деякий після проживання продають житло і доводиться шукати житло знову.

“Дуже дорого платимо за оренду житла, особливо комунальні послуги, а особливо взимку. Все що заробляємо, майже все йде на квартиру” – зазначала Вікторія.

Марина розповідає: “Три місяці ми шукаємо житло, знайти його не можемо. Оренду платити по 15 -20 тисяч ми не можемо, у нас немає таких доходів, варіанти в нас які, або йти жити на вокзал, або повертатися в зону активних бойових дій”.

У Яни двоє дітей, двоє великих собак, кицька та 4 папуги, коли приїхали їх було 5 папуг, одна померла. “Коли дзвонила до власників житла, перші питання були “Чи є в мене діти?”, – казали відразу ні або ми вам передзвонимо, наступне питання

було про тварин – “коли говорили, що вони мають усі щеплення, що ми за ними прибираємо” – нікого це не турбувало. “Звернувшись до різних агентств мені запропонували один варіант але воно було надто дороге – орієнтовно 800 доларів США за місяць”. Власниця цього будинку зазначила, що це житло вони можуть надати тільки на півроку. “Мoje житло було зруйноване та розграбоване – я не маю можливості сплачувати 800 доларів США” – продовжує Яна.

На жаль, її родині довелося зіштовхнутися й з недобросовісними орендодавцями: “Потім нам запропонували будинок без зручностей повністю, спочатку власники сказали жити за сплату комунальних послуг. Ми заїхали в кінці листопада. будинок не опалювався багато років, привели його до ладу. Змінили проводку, знайшли меблі, відремонтували каналізацію, взяли кредит на техніку. Через півроку власниця житла заявила що хоче продати будинок і сказала заплатити оренду за прожиття. Кошти не компенсувала заявивши, що зараз будинки в Рівному коштують за оренду по 10-15 тисяч гривень.”

Такі ситуації значно демотивують людей, які вимушені були покинути свої домівки:

“Коли людина знає що її не виженуть через примху власника, завтра або післязавтра, в неї було б більше бажання інтегруватися в навколишнє оточення, а не сидіти на валізах і чекати поки тебе виженуть і тобі треба далі кудись бігти” – підсумовує пані Яна.

Також, респондентки говорили про проблему завищених цін на оренду чи придбання нерухомості:

“Мені болить те що ростуть ціни на оренду житла і дуже сильно користуються цим, що переселенці і що їм нема куди діватись, та ростуть ціни на продаж житла. Я бачила за яку будинки продавались раніше і зараз. Люди поселялись спочатку була одна ціна, потім вона збільшувались і тут така ж ситуація. Купити коли залишився без нічого – це нереально. Навіть якщо ти працюєш, навіть якщо всі працюють, навіть якщо ти відновив бізнес, купити все за короткий термін часу не можливо. Це потреби у всьому: в одязі, в посуді і так далі. Не всі ж приїхали зі збереженням, такий стан був в чому були в тому і їхали.” – ділиться своїми міркуваннями пані Оксана.

Марина наголошує: “Мені не подобається слово “внутрішньо переміщені особи”, я більш віддаю перевагу вимушено переміщена особа. Тому що я не заміж вийшла або на навчання приїхала. Мене змусили переміститись”

Перважна більшість респонденток зауважили, що ОМС погано інформують ВПО про існуючі можливості та права. Тож більшість респонденток не знають про локальні програми щодо забезпечення житлом ВПО на території області та громади.

Серед пропозицій щодо посилення захисту житлових прав ВПО респондентки зазначали: компенсацію за зруйноване або пошкоджене майно, будівництво нового житла, окрема черга на житло хоча б тим людям, які не можуть повернутися, реконструкція занедбаних будівель і надання їх для прожиття.

“Війна не закінчиться сьогодні або завтра, а жити треба вже” –

Аналіз судової практики

З початку 24.02.2022 в межах Рівненської області суди винесли 11 рішень, які пов'язані із забезпеченням житлових прав ВПО. 9 рішень (рішення судів першої інстанції) і 2 рішення апеляційної інстанції. 9 рішень набрали законної сили.

Найбільш поширені предмети позовів: визнання протиправним бездіяльності / рішень (управління соціального захисту, департаменту соціальної політики) та зобов'язання вчинити певні дії (зокрема 6 позовів/рішень, 2 з яких задоволено повністю).

Підставою для подачі таких вимог є те, що внутрішньо переміщеним особам органи соціального захисту населення відмовляють у наданні допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам відповідно до положень [постанови Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 №332 «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам»](#).

Поширеними підстави для відмови у виплаті допомоги є:

- **допомога не надається внутрішньо переміщеним особам, які були обліковані як внутрішньо переміщені особи до 24 лютого 2022 року, крім осіб, які отримували щомісячну адресну допомогу внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, та осіб, які повторно перемістилися з тимчасово окупованої території Російською Федерацією території України, території територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) після 24 лютого 2022 року. Починаючи з травня 2022 року допомога надається внутрішньо переміщеним особам,**

які перемістилися з тимчасово окупованої території Російською Федерацією території України, території територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), а також внутрішньо переміщеним особам, у яких житло зруйноване або непридатне для проживання внаслідок пошкодження і які подали до 20 травня 2022 року заявку на відшкодування відповідних втрат, зокрема засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – Портал Дія), або за умови подання документального підтвердження від органів місцевого самоврядування факту пошкодження/знищення нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації (**справа № 460/52400/22, відмовлено у задоволенні позову; справа 460/52262/22, відмовлено у задоволенні позову**);

- Відмова мотивована тим, що з травня 2022 року допомога надається ВПО які перемістилися з території, на яких ведуться бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією; позивач перемістилася з м. Києва, який не включений до Переліку територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій (**справа №460/17334/23, позовні вимоги задоволено повністю**).

Окрім того, поширеними предметом позовів є також вимога Департаменту соціальної політики Рівненської міської ради про стягнення з ВПО надміру виплачених коштів допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам.

Підставою для звернення з подібними позовами є те, що відповідачі з певного періоду втрачають право на отримання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам

відповідно до положень [постанови Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 №332 «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам»](#), однак кошти помилково нараховуються і відповідачі відмовляються повертати вказані кошти (**справа 569/5377/23, позовні вимоги задоволено; справа 569/23043/23 позовні вимоги задоволено**).

До 24.02.2022 в межах Рівненської області винесено 10 рішень (рішення судів першої інстанції) і 2 рішення апеляційної інстанції. 12 рішень набрали законної сили.

Найбільш поширені предмети позовів є стягнення з ВПО надміру виплаченої суми щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції для покриття витрат на проживання в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг (зокрема 7 позовів/рішень).

Підставою для подачі таких вимог є те, що відповідачі, при оформленні щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг надають розписку про зобов'язання повідомити Управління праці та соціального захисту населення про зміни обставин, які впливають на призначення грошової допомоги: зміни в сімейному стані, влаштуванні (виході) на роботу або звільненні, реєстрації в центрі зайнятості, виїзді на постійне місце проживання в інший регіон (країну) у 3-денний термін. Водночас, відповідачі у разі зміни обставин, що впливають на призначення грошової допомоги не повідомляли управління праці та соціального захисту населення у зв'язку з чим утворювалась надміру сплачена сума допомоги (**справи: 559/2847/16-а, 569/16723/16-а, 569/11106/16-а, 569/10938/16-а**).

Додатки

ДОДАТОК 1. Список відкритих джерел, використаних для дослідження

1. Звести мають за пів року: в Дубні на Рівненщині визначили підрядника з будівництва житла для переселенців – <https://suspilne.media/rivne/688506-zvesti-maut-za-piv-roku-v-dubni-na-rivnensini-viznacili-pidradnika-z-budivnictva-zitla-dla-pereselenciv/>
2. Довгобуд на Драгоманова: житло для переселенців чи реабілітаційний центр? https://rivnepost.rv.ua/news/dovhobud-na-drahomanova-zhitlo-dlya-pereselentsiv-chi-reabilitatsiy-niy-tsentr#google_vignette
3. У будівлі в центрі Рівного житло для переселенців облаштуватимуть за грантові гроші Німеччини – <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=QthD5NLB-7E>
4. План «Маршалла» для Рівного: довгобуд на Драгоманова перетворять на соціальне житло https://rivnepost.rv.ua/news/plan-marshalla-dlya-rivnoho-dovhobud-na-drahomanova-peretvoryat-na-sotsialne-zhitlo#google_vignette
5. На Рівненщині офіційно проживають майже 50 тисяч переселенців (інформація про взяття на облік, житло – <https://www.facebook.com/RivneODA/posts/pfbid0wVXNXeAwrAjY5UuV9M9tPJNcCt5om7bSUz3CCUa3mkP8dFx6vnYcGUAiT3EkXh3TI>
6. Платять за оренду: Рівне може витратити на допомогу переселенцям майже 4 млн грн – https://radiotrek.rv.ua/amp/platyat-za-orendu-rivne-mozhe-vitratiti-na-dopomogu-pereselencyam-mayzhe-4-mln-grn_322368.html
7. На Рівненщині переселенці все частіше обирають індивідуальне житло замість гуртожитків – https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=731190312485993&id=100067850915100&mibextid=WC7FNe

8. Фахово і організаційно фонд готовий до активної роботи із забезпеченням житлом ВПО <https://www.molod-kredit.gov.ua/pres-tsentr/novyny/fakhovo-i-orhanizatsiino-fond-hotovyi-do-aktyvnoi-roboty-iz-zabezpechennia-zhytlom-vpo>
9. У Рівному створять фонд житла для ВПО <https://rivnerada.gov.ua/portal/view-content/14863>
10. У Рівному напрацьовують варіанти вирішення житлових проблем внутрішньо переміщених людей <https://www.google.com/url?q=https://www.prostir.ua/?news%3D-u-rivnomu-napratsovuyut-varianty-vyrishennya-zhytlovyh-problem-vnutrishno-peremishchenyh-lyudej&sa=D&source=editors&ust=1715088566339345&usg=AOvVaw0Mr6nFusztis0hSluJpnyT>
11. У Рівному стартує проєкт з облаштування житла для внутрішньо переміщених осіб - https://rivne1.tv/news/136501-u-rivnomu-startue-proekt-z-oblashtuvannya-zhitla-dlya-vnutrishno-peremishchenikh-osib#google_vignette
12. Громади Рівненщини можуть взяти участь у відборі проєктів з відбудови та забезпечення житла для ВПО <https://rivne1.tv/news/145557-hromadi-rivnenshchini-mozhut-vzyati-uchast-u-vidbori-proektiv-z-vidbudovi-ta-zabezpechennya-zhitla-dlya-vpo>
13. Комфортне житло для ВПО. На Рівненщині створили модульне містечко – https://www.youtube.com/watch?v=_BR1uMCc6_8
14. Всі свої: Як ВПО знаходять житло на Рівненщині – <https://rivne1.tv/news/146980-vsi-svoi-yak-vpo-znakhodyat-zhitlo-na-rivnenshchini>
15. Дорожня карта переселенця – <https://andrykk.github.io/help>

16. На Рівненщині витратять 40 мільйонів, щоб купити житло військовим та переселенцям <https://rivnepost.rv.ua/news/na-rivnenshchini-vitratyat-40-milyoniv-shchob-kupiti-zhitlo-viyskovim-ta-pereselentsyam>
17. Відкрита реєстрація та безкоштовне тимчасове житло для переселенців з Луганщини на Рівненщини <https://tribun.com.ua/uk/108783-vidkrita-reestratsija-ta-bezkoshtovne-timchasove-zhitlo-dlja-pereselentsiv-z-luganschini-na-rivnenshini>
18. Де на Рівненщині розселили найбільше ВПО – <https://sylaprawy.com/de-na-rivnenshhyni-rozselyly-najbilshe-vnutrishno-peremishhenyh-osib/>
19. Чи легко переселенцям знайти житло у Рівному – <https://itvmg.com/news/chi-lehko-pereselentsyam-znayti-zhitlo-u-rivnomu-video-73737>
20. Роман з Маріуполя знайшов у Рівному свою половинку, а Марина – долю – https://7dniv.rv.ua/vpo-rivne/roman-z-mariupolia-znayshov-u-rivnomu-svoiu-polovynku-a-maryna-doliu/#google_vignette
21. Я, фактично, – бомж»: історія рівненського безхатька, переселенця із Северодонецька – <https://4vlada.com/ia-faktychno-bomzh-istoriia-rivnenskogo-bezhatka-pereselentsia-iz-sievierodonetska>
22. На Рівненщині 346 родин придбали житло за програмою «ЄОселя – <https://expres.rv.ua/news/na-rivnenshchini-346-rodin-pridbali-zhitlo-za-prohramoyu-eoselya>
23. На Рівненщині на базі санаторію у Хрінниках створюють місце компактного проживання для внутрішньо переміщених осіб – <https://www.prostir.ua/?news=na-rivnenschyni-na-bazi-sanatoriyu-u-hrinnykah-stvoryuyut-mistse-kompaktnoho-prozhyvannya-dlya-vnutrishno-peremischenyh-osib>

24. За 5 днів заплатила 2500»: як на Рівненщині оселяються ВПО – <https://www.youtube.com/watch?v=UgicUlVw2Oo>
25. Переселенцям з Луганщини надають житло на Рівненщині, є можливість працевлаштування – умови – <https://kanaldim.tv/pereselencyam-z-luganshhyiny-nadayut-zhytlo-na-rivnenshhyiny-ye-mozhlyvist-praczevlashtuvannya-umovy-foto/>
26. На Рівненщині перевіряють умови проживання ВПО – <https://ror.gov.ua/novyny/na-rivnenshini-pereviryat-umovi-prozhivannya-vpo-1687939372>
27. На Рівненщині колишню школу переобладнали під житло для переселенців – https://rivne1.tv/news/137802-na-rivnenshchini-kolishnyu-shkolu-pereobladnali-pid-zhitlo-dlya-pereselentsiv-video#google_vignette
28. На Рівненщині недостатньо об'єктів, які підходять для тимчасового житла ВПО – <https://rivne.media/news/na-rivnenshchini-nedostatno-obektiv-yaki-pidkhodyat-dlya-timchasovoho-zhitla-vpo---shatkovska>
29. На Рівненщині жителі села віддають будинки вимушеним переселенцям – https://rivne1.tv/news/135138-na-rivnenshchini-zhiteli-sela-viddayut-budinki-vimushenim-pereselentsyam-video#google_vignette
30. Котедж для переселенців на Рівненщині орендували за гроші підприємця з ОАЕ – <https://suspihne.media/rivne/272568-kotedz-dla-pereselenciv-na-rivnenshini-orendovali-za-grosi-pidpriemca-z-oe/>
31. Родина з Рівненщини прийняла до себе майже дві сотні переселенців – <https://rivne1.tv/news/136339-rodina-z-rivnenshchini-priynyala-do-sebe-mayzhe-dvi-sotni-pereselentsiv-video>
32. На Рівненщині добудовують дитсадок, щоб розмістити там переселенців – <https://suspihne.media/rivne/285614-na-rivnenshini-dobudovuut-ditsadok-sob-rozmistiti-tam-pereselenciv>

33. Благодійний фонд “Рокада” за підтримки УВКБ ООН надає допомогу щодо підтримки внутрішньо переміщених осіб в частині сплати оренди житла – <https://t.me/rivnevpo/1910>
34. Удосконалено механізм проекту “Житлові приміщення для ВПО” – <https://rv.molod-kredit.gov.ua/novyny/udoskonaleno-mekhanizm-proiektu-zhytlovi-prymishchennia-dlia-vpo>
35. На Рівненщині шукають локації для будівництва житла ВПО – <https://my.rv.ua/hotnews/na-rivnensshyni-shukayut-lokatsiyi-dlya-budivnytstva-zhytla-vpo/>
36. Гроші від ООН: на Рівненщині переселенці зможуть отримати додаткову фінансову допомогу – <https://www.rv.gov.ua/news/groshi-vid-oon-na-rivnenshchini-pereselenci-zmozhut-otrimati-dodatkovu-finansovu-dopomogu>
37. У Рівному та Києві Кремінською громадою облаштовується житло для наших переселенців – https://loga.gov.ua/oda/press/news/u_rivnomu_ta_kiievi_kreminskoyu_gromadoyu_oblashtovuietsya_zhitlo_dlya_nashih
38. У Рівному житло для переселенців шукатиме спеціальна комісія – <https://7dniv.rv.ua/suspilstvo/u-rivnomu-zhytlo-dlia-pereselentsiv-shukatyme-spetsialna-komisiia/>
39. «Прихисток» на Рівненщині: понад 2300 сімей готові надати своє житло для переселенців – <https://www.rv.gov.ua/news/prykhystok-na-rivnensshyni-ponad-2300-simei-hotovi-nadaty-svoie-zhytlo-dlia-pereselentsiv>
40. «Повністю все здирали»: переселенцям у Рівному покращують побутові умови за грантові гроші – <https://suspilne.media/rivne/379487-povnistu-vse-zdirali-pereselencam-u-rivnomu-pokrasuut-pobutovi-umovi-za-grantovi-grosi/>
41. Рівне підписало меморандум про співпрацю із Українським фондом соціальних інвестицій – <https://rivnerada.gov.ua/vpo/view-content/15313>

42. Де жити у Рівному: 500 мобільних будинків для переселенців – <https://evacuation.city/articles/246367/de-zhiti-u-rivnomu-500-mobilnih-budinkiv-dlya-pereselenciv>
43. Житло для ВПО: на Рівненщині є майже 38 тисяч місць – https://radiotrek.rv.ua/news/zhitlo-dlya-vpo-na-rivnenshchini-ie-mayzhe-38-tisyach-misc_305015.html
44. На Рівненщині переселенцям готові виділити квартири в новобудовах – <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3462484-na-rivnensini-pereselencam-gotovi-vidiliti-kvartiri-u-novobudovah.html>
45. З гуртожитків Рівного частково відселятимуть переселенців. Як і чому це відбуватиметься – <https://suspilne.media/rivne/258160-z-gurtozitkiv-rivnogo-castkovo-vidselatimut-pereselenciv-ak-i-comu-ce-vidbuvatimetsa/>
46. Була школа – тепер житло для переселенців: як в Рівному переобладнали навчальний заклад – <https://www.5.ua/regiony/bula-shkola-teper-zhytlo-dlia-pereselentsiv-ia-k-u-rivnomu-pereobladnaly-navchalnyi-zaklad-285001.html>
47. Рівне невдовзі стане осередком гуманітарного проєкту для переселенців – <https://7dniv.rv.ua/suspilstvo/rivne-nevdovzi-stane-oseredkom-humanitarnoho-proiektu-dlia-pereselentsiv-foto/>
48. Адаптація ВПО на Рівненщині триває досі – <https://7dniv.rv.ua/suspilstvo/adaptatsiia-vpo-na-rivnenshchyni-tryvaie-dosi/>
49. У Рівненській області десятки шелтерів надають послуги для ВПО – https://www.facebook.com/photo/?fbid=783007770525461&set=a.615148917311348&locale=uk_UA
50. З Донеччини продовжують примусово евакуювати громадян. Цього разу приймаючими регіонами стануть Рівненщина та Волинь – <https://www.facebook.com/RivneODA/posts/pfbid08xdDikm1CXNyORwKmaX817oJprcDro8xcrq45NF8zriu7tP8ebmvdR2u8n8Hr2Vcl>

- 51.** На Волині та Рівненщині визначені місця для розміщення понад 1200 ВПО з Донеччини – <https://v-variant.com.ua/na-volyni-ta-rivnenshchyni-vyznacheni-mistsia-dlia-rozmishchennia-ponad-1200-vpo-z-donechchyny/>
- 52.** Рівненщина може прийняти ще понад 700 переселенців – <https://rivne.media/news/rivnenshchina-mozhe-shche-priynyati-ponad-700-pereselentsiv---podolin-93143>
- 53.** На Рівненщині формують фонд житла для вимушених переселенців – <https://www.facebook.com/RivneODA/posts/pfbid0Hav9nQqfu5uZy7KnYVyK6CU8hL8MAVahTQguUyvQtMuiEuEGkgohrFeLHrm2nq4A1>
- 54.** Субсидія на оренду житла ВПО – https://www.facebook.com/photo?fbid=821724806660189&set=a.296432155856126&locale=uk_UA
- 55.** На Житомирщині та Рівненщині за кошти німецького донора облаштовують житло для ВПО – <https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3841850-na-zitomirsini-ta-rivnensini-za-kosti-nimeckogo-donora-oblastovuut-zitlo-dla-vpo.html>
- 56.** Першими евакуйоване населення зі Сходу прийматимуть громади Рівненського району. Надалі до зустрічі людей має бути готовою Дубенщина – <https://www.facebook.com/RivneODA/posts/pfbid0tdktnkbPHfcUAXdbQmtf6MUBLQLTAcrJ4Z4Li4CrUGf8j4Gydz7nxecb5vqeVZDdl>
- 57.** На Дубенщині обговорили питання готовності регіону до прийому евакуйованих жителів із зон бойових дій – <https://dubno.rayon.in.ua/news/689032-na-dubenshchini-obgovorili-pitannya-gotovnosti-regionu-do-priyomu-evakuyovanikh-zhiteviv-iz-zon-boyovikh-diy>

- 58.** Ситуація та потреби внутрішньо переміщених осіб в Рівному: висновки опитування – https://7dniv.rv.ua/holovni-novyny/sytuatsiia-ta-potreby-vnutrishno-peremishchenykh-osib-v-rivnomu/#google_vignette
- 59.** Для переселенців з Донеччини нашукали по селах покинуті будинки – <https://rivnepost.rv.ua/news/dlya-pereselentsiv-z-donechchini-nashukali-po-selakh-pokinuti-budinki>
- 60.** «Розуміємо, що це горе для людей»: як громада на Рівненщині прийматиме переселенців – <https://suspilne.media/rivne/713940-rozumiemo-so-ce-gore-dla-ludej-ak-gromada-na-rivnensini-prijmatime-pereselenciv/>
- 61.** Рівненщина прийняла перший в цьому році евакуаційний потяг з Донеччини. Людей розселили у чотирьох громадах області – https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=745224381082586&id=100067850915100&mibextid=WC7FNe
- 62.** «Щоночі дуже страшно лягати спати»: що розповідають переселенці, які прибули евакуаційним потягом на Рівненщину – <https://suspilne.media/rivne/712888-sonoci-duze-strasno-lagati-spati-so-rozpovidaut-pereselenci-aki-pribuli-evakuacijnim-potagom-na-rivnensinu/>
- 63.** 17-річна Анна разом з матір'ю, братом та сестрою нещодавно приїхали евакуаційним потягом з Донеччини. Їх поселили у кімнату для переселенців. Родина показала, у яких умовах вони проживають на Рівненщині. – <https://t.me/suspilnerivne/17186>
- 64.** На Рівненщині триває виплата компенсації власникам житла, які прийняли внутрішньо переміщених осіб – https://t.me/oleksandrkoval_rv/984
- 65.** У двох громадах Рівненщини шукають житло для переселенців – <https://suspilne.media/rivne/716028-u-dvoh-gromadah-rivnensini-sukaut-zitlo-dla-pereselenciv/>

66. На Рівненщині зустрічатимуть другий евакуаційний потяг із Донеччини – https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=748062154132142&id=100067850915100&rdid=IUGhyeiiaZAWAW4Vk
67. На Рівненщину прибув другий евакуаційний потяг з Донеччини – <https://zahid.espreso.tv/viy-na-z-rosiyeyu-na-rivnenshchinu-pribude-drugiy-evakuatsiyniy-potyag-z-donechchini>
68. Рівненщина прийняла другий евакуаційний потяг з Донецької області – https://t.me/oleksandrkoval_rv/1011
69. Знайшли будинок та подарували козу переселенці з Донеччини, яка оселилась на Рівненщині https://rivnepost.rv.ua/news/znayshli-budinok-ta-podaruvali-kozu-pereselentsi-z-donechchini-yaka-oselilas-na-rivnenshchini-video#google_vignette
70. На Рівненщині продовжують облаштовувати місця для переселенців. На наступному тижні область чекає 3-й евакуаційний потяг із Донеччини – <https://www.facebook.com/RivneODA/posts/pfbid02WV4j2j1qMUdsFn8dNvoatWLUcyUcvpkk9fF6SepkAd25iTkev27bVtwDcyh3oR1I>
71. На Рівненщині пропонують вакансії з наданням житла. У базі вакансій Рівненська обласна служба зайнятості налічується понад 30 пропозицій роботи з наданням житла https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=753942403544117&id=100067850915100&mibextid=WC7FNe&rdid=kBziT3MK8BuTkD1E
72. Прихисток на Рівненщині сьогодні знайшла ще 31 людина з Донеччини. Вимушені переселенці прибули евакуаційним потягом. Серед них семеро дітей – <https://www.facebook.com/RivneODA/posts/pfbid0pcc5FjN368X981gzahLHZSVvEGziMgQGqwGtg31QHYP3M7gjZsLbH1rkDwRKtCUVI>

- 73.** На Сарненщині зареєструвалися майже 10 тисяч переселенців – <https://sarny.rayon.in.ua/news/695219-na-sarnenshchini-zareestruvalisya-mayzhe-10-tisyach-pereselentsiv>
- 74.** Евакуйованих дітей з Харківщини везимуть в Рівненську область – https://rivne.online/archives/94241/evakujuvanyh-ditej-z-harkivshhyny-vezymut-v-rivnensku-oblast?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=evakujuvanyh-ditej-z-harkivshhyny-vezymut-v-rivnensku-oblast
- 75.** Виплати та житло для ВПО. На Рівненщині розповіли про зміни у законодавстві – <https://www.rv.gov.ua/news/vyplaty-ta-zhytlo-dlia-vpo-na-rivnenshchyni-rozpovily-pro-zminy-u-zakonodavstvi>
- 76.** На Рівненщині безробітні облаштовують житло для переселенців – <https://www.facebook.com/RivneODA/posts/pfbid0L1NynUnw65pqqm2PrBY9X6SFbrBBCwCq2p6BoZV76JJ2gsjgPBH13aSLaWDMguNtI>
- 77.** На Рівненщині безробітних залучають до облаштування житла для переселенців. Що кажуть у громаді та центрі зайнятості – https://suspilne.media/rivne/725021-na-rivnensini-bezrobitnih-zalucant-do-oblastuvanna-zitla-dla-pereselenciv-so-kazut-u-gromadi-ta-centri-zajnatosti/?utm_source=telegram&utm_medium=ps
- 78.** Ще один евакуаційний поїзд з Донеччини прибув сьогодні на Рівненщину – https://t.me/oleksandrkoval_rv/1189
- 79.** 432 родини Рівненщини отримали кредити для придбання житла – https://t.me/oleksandrkoval_rv/1197
- 80.** На Рівненщині перебуває делегація з Куп'янська, що на Харківщині – <https://www.facebook.com/RivneODA/posts/pfbid02JCsNkteZST61gYwjVgnVN2p6h8gQtFBNT4vZpyqh6kVKWP7KHaCEgmKWMfhFCaK7I>

- 81.** Рівненщина прийняла ще один евакуаційний потяг з Донеччини – https://t.me/oleksandrkoval_rv/1273
- 82.** Санаторій для ВПО: як проживають люди в одній з громад на Рівненщині – <https://suspilne.media/rivne/735281-sanatorij-dla-vpo-ak-prozivaut-ludi-v-odnij-z-gromad-na-rivnensini/>
- 83.** Підготували п'ять будинків: як безробітні облаштовують житло для переселенців на Рівненщині – <https://suspilne.media/rivne/737307-pidgotuvali-pat-budinkiv-ak-bezrobitni-oblastovuut-zitlo-dla-pereselenciv-na-rivnensini/>
- 84.** Житлозабезпечення ВПО – https://dostup.org.ua/request/zhitlozabiezpiechiennia_vpo?page=1

ДОДАТОК 2. **Список для проведення інтерв'ю**

1. ПІБ
2. З якої області та громади ви прибули на Рівненщину? Коли саме?
3. В якій громаді ви проживаєте?
4. Розкажіть про ваш досвід пошуку житла в громаді?
5. На Вашу думку, які зараз існують основні проблеми у забезпеченні житлових прав ВПО?
6. Чи ВПО до та після повномасштабного вторгнення мають різні проблеми / можливості у забезпеченні житлових прав? Чому?
7. На вашу думку чи ОМС у вашій громаді є відкритими до ВПО?
8. Чи відомо Вам про програми забезпечення житлом на рівні області / громади?
9. Яке ваше бачення розв'язання проблеми з житлом для ВПО?
10. Чи залишилось щось, про що ми не говорили, але Ви хотіли би додати з цього питання?

ДОДАТОК 3.

Інформаційні запити, надіслані в межах дослідження та відповіді на них

Додаток 3А.

Інформаційний запит до Департаменту соціальної політики Рівненської ОДА-ОВА

Громадська приймальня Української Гельсінської спілки з прав людини в м. Рівне
вул. Мицькевича, 32, каб 206, м. Рівне, Україна, 33028
конт. тел.: +38 067 363 41 31, +38 097 77 97 244
e-mail: jur.dopomoga.rivne@gmail.com; skype: UNHRU-Rivne

Вих. № 12/04-24 від 16 квітня 2024 р.

Департамент соціальної політики
Рівненської обласної державної
адміністрації – Рівненської обласної
військової адміністрації

Запитувач:

юристка та координаторка громадської
приймальні Української Гельсінської
спілки в м. Рівне,
членкиня Ради ВПО Рівненської області
при Рівненській ОДА-ОВА
Марія ЦИП'ЯЩУК

ЗАПИТ НА ПУБЛІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ

Громадська приймальня УГСПЛ в м. Рівному у співпраці з Радою ВПО при Рівненській ОВА проводить дослідження стану забезпечення житлових прав людей, які постраждали від війни.

Дослідження має на меті виокремити ключові аспекти проблеми із забезпеченням житлових прав ВПО, проаналізувати основні законодавчі зміни, а також - позитивні практики на місцях, які б сприяли захисту житлових прав людей, постраждалих від війни.

Для отримання комплексної та актуальної інформації щодо предмету дослідження, в силу ст.ст. 5,13,14,19 та 20 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» просимо надати наступну інформацію та документи:

1. Скільки внутрішньо переміщених осіб зареєстровані на території Рівненської області станом на дату надання відповіді на цей запит?

2. Які програми забезпечення житлових прав ВПО (*н-ад: надання житла або компенсації за його оренду; відшкодування комунальних послуг або відшкодування власникам житла, які надають його для ВПО; надання коштів на ремонт житлових приміщень, підтримку МПП, правової допомоги чи інформування щодо забезпечення житлових прав ВПО тощо*) діють в Рівненській області (ті, що фінансуються за кошти обласного бюджету, а також з інших джерел)? Яким є очікуваний та реальний обсяг фінансування цих програм?

3. Які заходи на виконання програм(и) щодо забезпечення житлових прав ВПО в межах Рівненської області виконані Департаментом в період з лютого 2022 року по дату надання відповіді на цей запит.

4. Чи проводить Департамент облік / володіє інформацією щодо приміщень, які можуть надаватися для проживання внутрішньо переміщеним особам на території Рівненської області? Якщо так – чи можливо ознайомитися із переліком таких приміщень?

5. Чи веде Департамент облік / володіє інформацією щодо ВПО, які потребують тимчасове або соціальне житло або?

За можливості просимо надати покликання або скан копії відповідних документів (програм(и), звітів, статистичної інформації тощо)

Відповідь на запит просимо надати у строк, визначений ст. 20 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» на електронну адресу: jur.dopomoga.rivne@gmail.com

Контактна особа: Марія Цип'яшук,
(+380 67 363 41 31, jur.dopomoga.rivne@gmail.com)

Довідково:

Українська Гельсінська спілка з прав людини (УГСПЛ) – найбільша асоціація правозахисних організацій України. Спілка об'єднує 28 правозахисних недержавних організацій, метою діяльності яких є захист прав людини. З початком збройної агресії РФ проти України у 2014 році правозахисники УГСПЛ також працюють в сфері документування воєнних злочинів. У лютому 2022 року організація стала співініціаторкою створення глобальної ініціативи “Розірвати коло безкарності за воєнні злочини Росії” (стисла назва “Трибунал для Путіна”). Коаліція створена у відповідь на повномасштабну агресію РФ. Сайт ініціативи - <https://t4pua.org>.

Дослідження здійснюється в межах проекту «Правосуддя для людей, які постраждали від російської агресії» за підтримки чеської організації «People in Need».

**Координаторка громадської приймальні
Української Гельсінської спілки в м. Рівне
Марія Цип'яшук**

Додаток 3-Б.

Відповідь від Департаменту соціальної політики Рівненської ОДА-ОВА

УКРАЇНА

**РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ**Вул. Словацького, 1, м. Рівне, 33028, тел. /факс (036-2) 63-36-10
E-mail: dszn@rv.gov.ua Код ЄДРПОУ 4372494418.09.2024 ДОВ-рм-28
На № _____ від _____

Юристка та координаторці громадської приймальні Української Гельсінської спілки в м. Рівне, членкині Ради ВПО Рівненської області при Рівненській ОДА-ОВА Марії ЦИП'ЯЩУК

На запит громадської приймальні Української Гельсінської спілки з прав людини в м. Рівне, який надійшов на адресу департаменту соціальної політики облдержадміністрації, повідомляємо наявну інформацію.

1. Станом на 18.04.2024 в Рівненській області зареєстровано 46783 внутрішньо переміщені особи.

2. Розпорядженням голови облдержадміністрації від 29.08.2022 № 253 затверджено Програму забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб у Рівненській області на 2022 – 2024 роки (зі змінами від 22.09.2022 № 281).

3. Відповідно до п. 1.5 Програми забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб у Рівненській області на 2022-2024 роки, а саме, придбання споруд спрощеного монтажу (модульних будівель, блок контейнерів, тощо) для тимчасового життєзабезпечення внутрішньо переміщених осіб у зв'язку із введенням воєнного стану з подальшою їх передачею територіальним громадам, департаментом з питань будівництва та архітектури облдержадміністрації у 2022 році закуплено та встановлено на території Радивилівської ТГ модульне містечко, яке складається з 12-ти модульних будиночків. Модульне містечко розраховане на понад 40 внутрішньо переміщених осіб. Модульні будиночки придбані за кошти обласного бюджету; прокладені комунікації, здійснений благоустрій території та встановлені модульні будинки за кошти міського бюджету. Містечко обслуговують працівники КП "Комунальник" та робітники з благоустрою Радивилівської міської ради (за необхідності), фінансування проводиться за кошти міського бюджету.

4. Департамент соціальної політики облдержадміністрації не проводить облік / не володіє інформацією щодо приміщень, які можуть надаватися для проживання внутрішньо переміщених осіб на території Рівненської області. Згідно з ч. 3 ст. 22 Закону України "Про доступ до публічної інформації" Ваш запит направлено на розгляд в межах повноважень до Головного управління Національної соціальної служби України у Рівненській області.

5. Департамент соціальної політики облдержадміністрації облік внутрішньо переміщених осіб потребуючих житла не здійснює. Статтею 39 Житлового Кодексу України та постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2022 № 495 "Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб" передбачено, що громадяни беруться на облік потребуючих поліпшення житлових умов, зокрема, за місцем проживання - виконавчим комітетом районної, міської, районної в місті, селищної, сільської ради за участю громадської комісії з житлових питань, створюваної при виконавчому комітеті. Згідно ч. 3 ст. 22 Закону України "Про доступ до публічної інформації" Ваш запит направлено на розгляд в межах повноважень до територіальних громад області.

Заступник
директора департаменту

Тетяна ШЕВЧУК

Аліна Самуїлик 26 66 57
Олена Дем'янюк

Додаток 3-В.

Інформаційний запит до Рівненської міської ради

Ukrainian
Helsinki
Human
Rights UnionУкраїнська
Гельсінська
Спілка
з прав людини

Громадська приймальня Української Гельсінської спілки з прав людини в м. Рівне

вул. Міцкевича, 32, каб 206, м. Рівне, Україна, 33028

конт. тел.: +38 067 363 41 31, +38 097 77 97 244

e-mail: jur.dopomoga.rivne@gmail.com; skype: UHHRU-Rivne

Вих. № 14/04-24 від 16 квітня 2024 р.

Рівненська міська рада

mvk.iz@rivnerada.gov.ua

Запитувач:

юристка та координаторка громадської
приймальні Української Гельсінської
спілки в м. Рівне,
членкиня Ради ВПО Рівненської області
при Рівненській ОДА-ОВА
Марія ЦИП'ЯЩУК

ЗАПИТ НА ПУБЛІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ

Громадська приймальня УГСПЛ в м. Рівному у співпраці з Радою ВПО при Рівненській ОВА проводить дослідження стану забезпечення житлових прав людей, які постраждали від війни.

Дослідження має на меті виокремити ключові аспекти проблеми із забезпеченням житлових прав ВПО, проаналізувати основні законодавчі зміни, а також - позитивні практики на місцях, які б сприяли захисту житлових прав людей, постраждалих від війни.

Для отримання комплексної та актуальної інформації щодо предмету дослідження, в силу ст.ст. 5,13,14,19 та 20 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» просимо надати наступну інформацію та документи:

1. Скільки внутрішньо переміщених осіб зареєстровані на території Рівненської міської громади станом на дату надання відповіді на цей запит?

2. Які програми забезпечення житлових прав ВПО (н-ад: надання житла або компенсації за його оренду; відшкодування комунальних послуг або відшкодування власникам житла, які надають його для ВПО; надання коштів на ремонт житлових приміщень, підтримку МПП, правової допомоги чи інформування щодо забезпечення житлових прав ВПО тощо) діють в Рівненській міській громаді (ті, що фінансуються за кошти місцевого бюджету, а також з інших джерел)? Яким є очікуваний та реальний обсяг фінансування цих програм?

3. Які заходи на виконання програм(и) щодо забезпечення житлових прав ВПО в межах Рівненської області виконані Рівненською міською радою (її

виконавчими органами, структурними підрозділами) в період з лютого 2022 року по дату надання відповіді на цей запит.

4. Чи проводить Рівненська міська рада (її виконавчі органи, структурні підрозділи) облік / володіє інформацією щодо приміщень, які можуть надаватися для проживання внутрішньо переміщеним особам на території Рівненської міської громади? Якщо так – чи можливо ознайомитися із переліком таких приміщень?

5. Чи веде Рівненська міська рада (її виконавчі органи, структурні підрозділи) облік / володіє інформацією щодо ВПО, які потребують тимчасове або соціальне житло на території Рівненської міської громади?

За можливості просимо надати покликання або скан копії відповідних документів (програм(и), звітів, статистичної інформації тощо)

Відповідь на запит просимо надати у строк, визначений ст. 20 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» на електронну адресу: jur.dopomoga.rivne@gmail.com

Контактна особа: Марія Цип'ячук,
(+380 67 363 41 31, jur.dopomoga.rivne@gmail.com)

Довідково:

Українська Гельсінська спілка з прав людини (УГСПЛ) – найбільша асоціація правозахисних організацій України. Спілка об'єднує 28 правозахисних недержавних організацій, метою діяльності яких є захист прав людини. З початком збройної агресії РФ проти України у 2014 році правозахисники УГСПЛ також працюють в сфері документування воєнних злочинів. У лютому 2022 року організація стала співініціаторкою створення глобальної ініціативи “Розірвати коло безкарності за воєнні злочини Росії” (стисла назва “Трибунал для Путіна”). Коаліція створена у відповідь на повномасштабну агресію РФ. Сайт ініціативи - <https://t4pua.org>.

Дослідження здійснюється в межах проекту «Правосуддя для людей, які постраждали від російської агресії» за підтримки чеської організації «People in Need».

**Координаторка громадської приймальні
Української Гельсінської спілки в м. Рівне
Марія Цип'ячук**

Додаток 3-Г.

Відповідь від Рівненської міської ради. Виконавчий комітет

РІВНЕНЬКА МІСЬКА РАДА ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

вул. Соборна, 12А, м. Рівне, 33028, тел. (0362) 26-25-25, факс 63-63-82,
e-mail: rivnerada.general@gmail.com, web: rivnerada.gov.ua, Код ЄДРПОУ 04057758

Юристці та координаторці громадської
приймальні Української Гельсінської
спілки в м. Рівне,
членкині Ради ВПО Рівненської області
при Рівненській ОДА-ОВА
Марії ЦИП'ЯЩУК
mvk.iz@rivnerada.gov.ua

Розглянувши Ваш запит на інформацію № 14/04-24 від 16.04.2024,
надаємо інформацію Департаменту соціальної політики Рівненської міської
ради за підписом директора департаменту Олени Петрик та інформацію відділу
по обліку та розподілу житла за підписом начальника відділу Наталії
Маршівської.

Додаток: на 2 арк. в 1 прим.

Керуючий справами виконкому

Марія КОРНІЙЧУК

Котович Людмила 265854

РІВНЕНЬКА МІСЬКА РАДА
№ЗП-102/24-2183/24 від 23.04.2024
КЕПІ: Корнійчук М. І. 23.04.2024 11:00
3F6AA9288358E5C003040000092A538001748D100
Сертифікат дійсний з 19.02.2024 00:00 до 18.02.2026 23:59

Додаток 3-Е.

**Відповідь від Рівненської міської ради.
Відділ по обліку та розподілу житла****РІВНЕНСЬКА МІСЬКА РАДА
ВИКОНАВЧИЙ КОМПІТЕТ****ВІДДІЛ ПО ОБЛІКУ ТА РОЗПОДІЛУ ЖИТЛА**

вул. Шевченка, 45, м.Рівне, 33000, тел.-факс (0362) 63-37-96, 63-37-34

Секретарю міської ради
Віктору ШАКИРЗЯНУ

Розглянувши Запит на отримання публічної інформації громадської приймальні Української Гельсінської спілки з прав людини в м.Рівне відділ по обліку та розподілу житла в межах своєї компетенції повідомляє наступне.

1. Відділом з березня 2022 року здійснюється нарахування компенсації витрат власникам житлових приміщень за безкоштовне розміщення внутрішньо переміщених осіб у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 19.03.2022 № 333. Виплата компенсації здійснювалася до 2024 року частково за рахунок державного бюджету, переважно за рахунок коштів Товариства Червоного Хреста України. З березня 2022 року по березень 2024 року було нараховано 16264952,74 грн. компенсації за безкоштовне розміщення ВПО.
2. В Рівненській міській територіальній громаді відсутня програма забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб.
3. В Рівненській міській територіальній громаді відсутні вільні жилі приміщення.
4. Станом на 18.04.2024 року на обліку перебуває 507 сімей з числа внутрішньо переміщених осіб для отримання тимчасового житла.

Начальник відділу

Наталія МАРЦІВСЬКА

РІВНЕНСЬКА МІСЬКА РАДА
№12-01-1363/24 від 18.04.2024
КЕП: Марцівська Н. В. 18.04.2024 17:05
3ED5083160DBC59B04000000B63900007A748200
Сертифікат дійсний з 14.06.2022 12:50 до 14.06.2024 12:50

Додаток 3-Є.

Інформаційний запит до Дубенської міської ради

Громадська приймальня Української Гельсінської спілки з прав людини в м. Рівне
вул. Міцкевича, 32, каб 206, м. Рівне, Україна, 33028
конт. тел.: +38 067 363 41 31, +38 097 77 97 244
e-mail: jur.dopomoga.rivne@gmail.com; skype: UHHRU-Rivne

Вих. № 13/04-24 від 16 квітня 2024 р.

Дубенська міська рада
rada@dubno-adm.rv.ua
вул. Замкова, 4 місто Дубно, Рівненська
область, 35600 Україна

Запитувач:
юристка та координаторка громадської
приймальні Української Гельсінської
спілки в м. Рівне,
членкиня Ради ВПО Рівненської області
при Рівненській ОДА-ОВА
Марія ЦИП'ЯЩУК

ЗАПИТ НА ПУБЛІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ

Громадська приймальня УГСПЛ в м. Рівному у співпраці з Радою ВПО при Рівненській ОВА проводить дослідження стану забезпечення житлових прав людей, які постраждали від війни.

Дослідження має на меті виокремити ключові аспекти проблеми із забезпеченням житлових прав ВПО, проаналізувати основні законодавчі зміни, а також - позитивні практики на місцях, які б сприяли захисту житлових прав людей, постраждалих від війни.

Для отримання комплексної та актуальної інформації щодо предмету дослідження, в силу ст.ст. 5,13,14,19 та 20 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» просимо надати наступну інформацію та документи:

1. Скільки внутрішньо переміщених осіб зареєстровані на території Дубенської міської громади станом на дату надання відповіді на цей запит?

2. Які програми забезпечення житлових прав ВПО (н-ад: надання житла або компенсації за його оренду; відшкодування комунальних послуг або відшкодування власникам житла, які надають його для ВПО; надання коштів на ремонт житлових приміщень, підтримку МПП, правової допомоги чи інформування щодо забезпечення житлових прав ВПО тощо) діють в Дубенській міській громаді (ті, що фінансуються за кошти місцевого бюджету, а також з інших джерел)? Яким є очікуваний та реальний обсяг фінансування цих програм?

3. Які заходи на виконання програм(и) щодо забезпечення житлових прав ВПО в межах Рівненської області виконані Дубенською міською радою (її виконавчими органами, структурними підрозділами) в період з лютого 2022 року по дату надання відповіді на цей запит.

4. Чи проводить Дубенська міська рада (її виконавчі органи, структурні підрозділи) облік / володіє інформацією щодо приміщень, які можуть надаватися для проживання внутрішньо переміщеним особам на території Дубенської міської громади? Якщо так – чи можливо ознайомитися із переліком таких приміщень?

5. Чи веде Дубенська міська рада (її виконавчі органи, структурні підрозділи) облік / володіє інформацією щодо ВПО, які потребують тимчасове або соціальне житло на території Дубенської міської громади?

За можливості просимо надати покликання або скан копії відповідних документів (програм(и), звітів, статистичної інформації тощо)

Відповідь на запит просимо надати у строк, визначений ст. 20 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» на електронну адресу: jur.dopomoga.rivne@gmail.com

Контактна особа: Марія Цип'яшук,
(+380 67 363 41 31, jur.dopomoga.rivne@gmail.com)

Довідково:

Українська Гельсінська спілка з прав людини (УГСПЛ) – найбільша асоціація правозахисних організацій України. Спілка об'єднує 28 правозахисних недержавних організацій, метою діяльності яких є захист прав людини. З початком збройної агресії РФ проти України у 2014 році правозахисники УГСПЛ також працюють в сфері документування воєнних злочинів. У лютому 2022 року організація стала співініціаторкою створення глобальної ініціативи "Розірвати коло безкарності за воєнні злочини Росії" (стисла назва "Трибунал для Путіна"). Коаліція створена у відповідь на повномасштабну агресію РФ. Сайт ініціативи - <https://t4pua.org>.

Дослідження здійснюється в межах проекту «Правосуддя для людей, які постраждали від російської агресії» за підтримки чеської організації «People in Need».

**Координаторка громадської приймальні
Української Гельсінської спілки в м. Рівне
Марія Цип'яшук**

Додаток 3-Ж. **Відповідь від Дубенської міської ради****ДУБЕНСЬКА МІСЬКА РАДА**

вул.Замкова,4, м.Дубно, Рівненська обл., 35600, тел./факс (03656) 3-22-00
e-mail: rada@dubno-adm.rv.ua www.dubno-adm.rv.ua Код ЄДРПОУ 05391063

На № 13/04-24 від 16.04.2024

Громадська приймальня Української
Гельсінської спілки з прав людини в м. Рівне

Дубенська міська рада на запит від 16.04.2024 р. №13/04-24 щодо надання публічної інформації про фонд соціального житла для внутрішньо переміщених осіб повідомляє наступне:

1. Станом на 24.04.2024 року на території Дубенської міської громади проживають 1449 внутрішньо переміщених осіб.

2. З метою забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, на виконання розпорядження голови обласної державної адміністрації від 29 серпня 2022 року № 253 “Про затвердження Програми забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб у Рівненській області на 2022-2024 роки” рішенням Дубенської міської ради від 10.11.2022 року № 2523 “Про затвердження Програми забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб у місті Дубно на 2022-2024 роки” затверджено Програму забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб у місті Дубно на 2022-2024 роки.

Розпорядженням голови обласної адміністрації від 30.10.2023 року № 540 “Про Перелік місць тимчасового проживання у Рівненській області” визначено місця тимчасового перебування внутрішньо переміщених осіб. Внутрішньо переміщені особи на території Дубенської міської територіальної громади проживають в таких місцях компактного проживання: КНП “Стоматологічна поліклініка Дубенської міської ради” за адресою:

вул. Скарбова, 4, м. Дубно; Церква євангельських християн-баптистів “Відродження” за адресою: вул. Конторська, 15, м. Дубно; Дубенський будинок-інтернат вул. Широка, 3, м. Дубно.

Проводиться системна робота щодо приведення місць тимчасового проживання у відповідність із вимогами пункту 8 Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2023 № 930.

Рішенням Дубенської міської ради від 14 грудня 2023 року № 32652 затверджено Програму надання підтримки внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим особам у зв'язку із

введенням воєнного стану на 2024 рік. З метою вирішення проблем щодо надання підтримки внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим особам у розв'язанні їх нагальних проблем, які виникають при переміщенні в інші місця для тимчасового проживання, допомоги в забезпеченні створення належних умов для життєдіяльності ВПО в рамках Програми було проведено поточні ремонти приміщень КНП “Стоматологічна поліклініка Дубенської міської ради” (оплату за проведені роботи в сумі 455,0 тис. грн. здійснювало КНП “Міська поліклініка” Дубенської міської ради) та приміщення КЗ “Дубенський міський будинок культури” (оплату за проведені роботи в сумі 200,0 тис. грн. здійснював відділ культури і туризму Дубенської міської ради).

Станом на 01.04.2024 року грошову компенсацію за належні для отримання житлові приміщення відповідно до постанови КМУ від 18.04.2018 року № 280 призначено 3 внутрішньо переміщеним особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, в розмірі 5933,9 тис. грн..

Надання компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану здійснюється відповідно до Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб.

3. Відповідно до Генерального плану та плану зонування визначено земельні ділянки, що можуть бути використані для встановлення модульних будинків для проживання внутрішньо переміщених осіб;

Дубенська міська рада підписала з Європейським Союзом грантовий контракт на “Нове будівництво багатоквартирного житлового будинку для проживання внутрішньо переміщених осіб на вул. Василя Червонія в м. Дубно Рівненської області. На

стадії завершення процедура тендерних закупівель на будівництво житлового будинку за рахунок європейських коштів. Грантовим контрактом передбачено, що благоустрій та влаштування ПРУ багатоквартирного житлового будинку та будівництво зовнішніх інженерних мереж будуть фінансуватись за кошти міської ради.

Відповідно до цього, згідно Програми забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб у місті Дубно на 2022-2024 роки” було розроблено проєкту документацію та отримано експертні звіти на нове будівництво зовнішніх мереж теплопостачання, водопостачання та водовідведення багатоквартирного житлового будинку для проживання внутрішньо переміщених осіб на вул. Василя Червонія в м. Дубно. На ці заходи з місцевого бюджету було виділено кошти в сумі 350212 грн.

Виготовлення проєктної документації з проведенням експертизи на нове будівництво багатоквартирного житлового будинку для проживання внутрішньо переміщених осіб на вул.

Василя Червонія в м. Дубно Рівненської області проведено за рахунок коштів європейського гранту в сумі 3 625 987 грн.;

4. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2022 року № 495 «Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» прийнято рішення виконавчого комітету Дубенської міської ради від 31.08.2023 року № 277, яким затверджено порядок формування фонду житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на території Дубенської міської територіальної громади.

5. З метою виконання завдань і заходів вище зазначеної програми запроваджено ведення реєстру (списку) громадян із числа внутрішньо переміщених осіб, які перебувають на обліку для забезпечення житлом для тимчасового проживання.

Станом на 23 квітня 2024 року на обліку в управлінні соціального захисту населення Дубенської міської ради перебуває 184 сім'ї (424 особи), які потребують житла для тимчасового проживання.

Види обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов (квартирного обліку), на яких можуть перебувати внутрішньо переміщені особи:

1) за черговістю отримання житла (за наявності законодавчих підстав для включення внутрішньо переміщеної особи до відповідного списку):

- список осіб, які перебувають у загальній черзі;
- список осіб, які користуються правом першочергового одержання жилих приміщень;
- список осіб, які користуються правом позачергового одержання жилих приміщень;

2) за видом житлового фонду (за наявності у комунальній власності зазначеного житлового фонду та законодавчих підстав для отримання внутрішньо переміщеною особою житла саме із певної категорії такого фонду):

- звичайний житловий фонд (житловий фонд, який не відноситься до фонду житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб та житлового фонду соціального призначення);
- фонд житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб;
- житловий фонд соціального призначення.

В.о. міського голови

Віктор НЕДАШКОВСЬКИЙ

Валентина Бушук,
Тетяна Савич

Українська Гельсінська спілка з прав людини (УГСПЛ) – найбільша асоціація правозахисних організацій України, що об'єднує 27 правозахисних недержавних організацій. Спілка сприяє розвитку гуманного суспільства, що базується на повазі до людського життя, гідності та гармонійних стосунків між людиною, державою і природою через створення платформи для співпраці між членами Спілки та іншими учасниками правозахисного руху.

04070, м. Київ, вул. Фролівська, 3/34
Тел. +38 044 485 17 92
факс +38 044 245 99 24
<http://www.helsinki.org.ua>
e-mail: office@helsinki.org.ua

